

октобар-децембар 2024.

ЖИЧКЕ БЛАГОВЕСНИК

Часопис Епархије жичке

ЖИЧКИ БЛАГОВЕСНИК

Часопис Епархије жичке
октобар-децембар 2024.

Излази са благословом
Његовог Високопреосвештенства
Архиепископа и митрополита
жичког Г. др Јустина

Предња корица:
Покров Пресвете Богородице

Задња корица:
Нова издања Епархије жичке

СР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

271.222(497.11)

ЖИЧКИ благовесник : часопис Епархије жичке / одговорни уредник Александар Р. Јевтић. - 1997, бр. 1 - . - Краљево : Епархија жичка, 1997 - (Краљево : МАК-ДИ). - 24 cm

Наставља традицију Жичког благовесника из 1919. године.

Сви текстови представљају ставове аутора

САДРЖАЈ

Вера, историја, култура:

Вероучиџељ Дејан Драмићанин,
Пресвета Богородица – наша
заштитница.....2

Ана Јаковљевић,
Прича о Радовану.....5

Александар Марушић,
О томе како је настала горњомилановачка светиња (Други део).....7

Проф. др Драјољуб Даниловић,
Два века традиције – Црква Свете Тројице у Краљеву.....11

Црква и свет:

Пројјојереј-сџаврофор Милић Драјовић,
Пут од образовања до Образа (Други део).....13

Пројјојереј Александар Р. Јевџић,
Савремена психо-конфузија или Где лечити душу?.....16

Проф. др Зорица Кубурић,
Аутентична вера.....19

Црква и мисија:

„Кинонија“ – први званични мисионарски пројекат и портал Мисионарског одељења АЕМ.....22

Вера и образовање:

Раде Дуловић,
Православна гимназија „Свети Сава“
Подгорица.....25

Хришћанство и књижевност:

Александра Мијаиловић,
Кир Јања и грех среброљубља.....28

Лирски благовесник:

Драјан Хамовић,
Против нуле и ништавила (о поезији
Мирослава Цере Михаиловића).....30

Радован Филиповић,
Молитва.....33

Веронаука:

Вероучијељи Данило Жуйић и Ненад
Срећковић,
Основна школа „Димитрије Туцовић“
Чајетина.....34

Ана Јевђић,
Смисао живота.....36

Лука Пауновић,
Ко сам ја.....37

Ученици ОШ „Свети Сава“ из Б. Башће,
Ко су светитељи?.....39

Прикази књига:

Зорица Ковачев,
Свети Српски новомученици и
исповедници XX века,
Београд 2023.....40

Летопис богослужења:

Ђакон Стефан Симић,
Летопис богослужења
Архиепископа и Митрополита
жичког Г. др Јустина.....42

Главни и одговорни уредник
протојереј Александар Р. Јевђић

Уређивачки одбор:
протојереј-ставрофор Љубинко Костић,
протојереј-ставрофор Милић Драговић,
протојереј Новица Благојевић,
протојереј др Слободан Јаковљевић,
др Драган Хамовић,
Монахиња Христина (Стојановић),
Милорад М. Васиљевић

Издавач:
ЕУО Епархије жичке,
Трг Светог Саве 4,
Краљево
e-mail:
z.blagovesnik@gmail.com

Дизајн и припрема:
Јелена Нешковић

Штампа:
МАК-ДИ, Краљево

Тираж:
2000 примерака

ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА – НАША ЗАШТИТНИЦА

Пресвета Богородица Марија је наша заступница пред Господом. О Њој се много беседило, писало и молило, проповедали су о њој пророци и апостоли, а говорили светитељи и мученици, јер се о Њој може непрестано молитвено размишљати и неискрпно говорити. Она се својим чистим животом удостојила да постане Мајка Божја, чиме је уједно постала наше „Предстатељство” пред Богом, односно Она која за нас предстоји пред престолом Божјим.

Пример чудотворне иконе Брзопомоћнице је посебно занимљив. Наиме, ова чудотворна икона налази се у Манастиру Дохијар и једна је од његових највећих светиња. Према предању, монах Нил стално је пролазио овим ходником са упаљеном свећом. Једног дана обратила му се Богородица да не пролази више са упаљеном свећом, како се не би чадила икона. Монах Нил није обраћао пажњу на ове речи, мислио је да се неко од братије шали са њим. Наставио је да иде са свећом, све док га Пресвета Богородица није ослепела! Кад су га ујутру затекли остали монаси, лежао је пред иконом мајке Божије, молећи се да му опрости. Проводио је дане и ноћи пред овом иконом, непрестано се молећи за опроштај и да му поврати вид. Након неког времена обратила му се Мајка Божија: „Услешена је твоја молитва и нека ти буде опроштено да прогледаш као раније. Објави осталим подвижницима и бра-

тији да сам ја Мајка Бога Логоса и од Бога покров овом светом манастиру Арханђела и помоћ и моћна заштитница, која о њему промишља као бранилац и управитељ. Нека ме од сада монаси призивају за сваку своју потребу, а ја ћу брзо услышити молитву њихову и свих православних хришћана који ми са побожношћу прибегавају, јер се зовем Брзопомоћница!” Ово се збило 1664. године, и од тада па да данашњих дана не престаје ходочашће у Манастир Дохијар на поклоњење икони Брзопомоћници.

Више пута посведочено искуство Њеног заступништва у животу верних, посебно се читује у контексту празника Покрова Пресвете Богородице који прослављамо 14. октобра. Овај посебан празник је установљен у сећање на догађај који се десио 1. октобра 911. године, када се у четврти час ноћи у току свеноћног бденија изнад сабраног верног народа појавила Пресвета Богородица са раширеним омофором на рукама, као да покрива цео народ. Према предању, Свети Андреј Јуродиви видевши то јављање Пресвете Богомајке показа руком свом ученику, блаженом Епифанију, и упита га: „Видиш ли, чедо моје, Царицу света како се моли за сав свет?” Одговори Епифаније: „Видим, оче свети, како је покрила својим часним покровом, који је светлији од муње, сав народ који је у храму!” Овај спасоносни догађај збио се у време владавине цара Лава Мудрог или Философа у цариградском Бого-

родичином храму у Влахерни који се налазио у северозападном делу Цариграда, а који је подигла царица Пулхерија, супруга цара Маркијана. Према предању сама Богородица је била обучена у златокрасну порфиру и сва је блистала у неисказаном сјају, окружена апостолима, светитељима, мученицима и девицама. Она се дуго молила заливајући у сузама своје боголико и пречисто лице. Установљење овог празника нас верне не подсећа само на овај догађај, већ и на стално покровитељство, односно заштитништво Пресвете Богомајке које иштемо у свим нашим невољама. Сматра се да је сам празник настао у Русији одакле је преко бого-

службених књига дошао и на наше просторе. У стихирама овог празника видимо да се Богородица позива да заштити народ, градове и насеља. Као наша заступница она је та која нас штити од непријатеља и чува од различитих опасности.

Отац Сергије Булгаков, чувени професор Православног Богословског Института Светог Сергија у Паризу, о овом чудесном догађају је у свом надахнућу рекао да се Богородица није само молила у сузама пре хиљаду година, већ да се Она моли увек и свуда, сада и овде и до краја века не само за оне који су тада били присутни, већ за све нас. Њен покров се распрости-

ре над целим родом људским, и Она је заступница света, која посредује између земље и неба, и узноси молитве до Престола Славе Божје. Она је та која је милост и сажалење, љубав и милосрђе, наше заступништво и опроштај. Она не представља суд правде, већ мајчинско заузимање, које на страшном суду моли Сина Свога као праведног Судију за опроштај грехова света оплакујући као Мајка сузама грешни свет. Она је та која на хулу даје опроштај, на грех сузе, на злобу љубав, а на непријатељство благослов.

Пресвета Богородица је од установљена Цркве прослављана као Покровитељка и Заштитница рода хришћанскога која својим ходатајственим молитвама умилоствљува Бога према нама грешнима. Њен значај као посреднице у спасењу свих и свега води нас ка Њеном доживљају у православљу као наше свакидашње заштитнице што се посебно огледа у кондаку Благовести у којем величамо Њено заступање нас грешних, као изузетне и изабране војвођице којој певамо: *Радј се, Невестіо Невевестіна!* Њена помоћ се небројано пута показала како према народима тако и према појединцима, било у рату или у миру, било у градовима и државама, или пак монашким пустињама и заједницама. Богородица увек и несребично притиче у помоћ онима који јој са искреном молитвом и љубављу приступе. Зато јој на скоро свакој Литургији певамо следећу химну на чије речи би требало обратити посебну пажњу: „Непостидна заштитнице Хришћана, незаменљива пред Творцем посреднице, не презри гласе мољења нас грешних, него као блага притекни у помоћ нама који те са вером призивамо, пожури на молитву и похитај на умољавање, Пресвета Богородице, свагдашња заштитнице оних који те поштују”. Као што видимо, она је заштит-

ница која нас не постиђује, већ хита на молитву Сину своме не би ли Бог нама даровао своју помоћ.

Свети ава Јустин упоређује бригу Богородичину, Њен покров и заступништво, са водом која је покрила још неукрашену земљу приликом стварања. Као што је неукрашена земља била водом освећена и благодаћу Духа Светога покривена, тако ће и свако од нас молитвом и заступнишвом Пресвете Богородице бити покривен благодаћу Светог Духа. Молитва Богородице чисти, преображава преподобном светлошћу у Царству Божијем не само праведне, него и оне који су били највећи грешници попут чувене Марије Египћанке. Нови Завет нас учи да ће нам Бог судити у ономе у чему нас затекне, али приликом тог суда Мајка Божја ће се заузимати за нас да не бисмо отишли тамо где је вечни плач и шкргут зуба, већ у невечерњу светлост Царства Божјег. Другим речима, ми стога треба још више свакодневно да се обраћамо нашој Заштитници, која је испуњење пророштава, слава апостола, красота мученика, похвала девства и предивни покров целог света. Ми би данас требало да одбацимо лоше, прихватимо добро, саобразимо се и поклонимо покрову и заштити Пресвете Богомајке, не би ли тако у Цркви, као окриљу Божијем били истински угодници Божији и наше непрестане молитвенице и заступнице пред Богом – Богородице Марије.

Није ни чудо што су многи свети људи, попут Светог Серафима Саровског или нашег Светог Симеона Мироточивога, последње тренутке својих земних живота проводили молитвено загледи у икону Богомајке, благодарећи јој на заштити којом је чувала њихове, али и животе свих људи.

Вероучитељ Дејан Драмићанин

ПРИЧА О РАДОВАНУ

Ово је прича о једном непознатом песнику који је рођен као дете са посебним потребама и који је упркос, за већину нас, незамисливим искушењима успео кроз снагу и лепоту вере да не буде као *они који наде немају* већ као они који са потпуним разумевањем вере живе Христом. Његов пример може да буде духовна утеха многим породицама данас које имају дете са посебним потребама.

Радован Филиповић из Чачка је особа са инвалидитетом, наизглед као и свака друга особа која је цео живот прикована за инвалидска колица. Он је рођен 1984. године, као дуго очекивано дете својих родитеља, након шест неуспелих трудноћа. На рођењу је добио оцену 10 и на почетку је све изгледало да ће Радован израсти у здравог и правог дечака. Међутим, око прве године ро-

дитељи су приметили да ипак нешто није у реду са њиховим дететом, потражили су стручно мишљење и тада им ја саопштено да Радован има церебралну парализу. То су били тешки тренуци за родитеље, који су тако дуго чекали жељено потомство. Ипак решили су да се боре, тражили су клинике у Европи које би потврдиле дијагнозу и дале смернице шта даље. Тада, као традиционални хришћани, ту дијагнозу су веома тешко подносили. Иначе, име Радован је добио од лекара који је мајци водио трудноћу, јер је знао каква је то радост након шест спонтаних побачаја.

Радован је са шест година кренуо у вртић, тамо је био лепо прихваћен од стране вршњака. Онда је требало кренути у школу, редовна школа је одбијала да га упише под изговором да

је он за школу за децу са посебним потребама. Залагањем психолога који је проценио да је Радован просечне интелигенције, успео је да се упише у редовну школу. Наставу је пратио до трећег разреда, када је учитељица инсистирала да пређе на кућну наставу, јер је био спор у писању. Кућну наставу је пратио до петог разреда, када је кренуо у другу оближњу школу. У седмом разреду се уписује у школу са домом ученика за децу са физичким инвалидитетом, у Новопазарској бањи. Преласком у ову школу постао је свестан колико има деце са овом врстом хендикепа. Ипак, био је међу себи сличнима, који су разумели његове потребе и проблеме. Одвајање од родитеља му је тешко падало. Опхрваном многим искушењима, овоземаљски проблеми су му се чинили нерешивим и превеликим за његова слаба плећа. У тренутку када је духовно био најслабији десило се то да у Новопазарској бањи упозна оца Георгија из Ђурђевих ступова. Благ и духовник га је утешио, дао му потребне поуке и упознао га са дубином и лепотом православне вере. Отац Георгије га је саветовао да заврши школу и дао му благослов да након тога у свом родном граду оснује малену трговинску радњу у којој ће продавати духовне књиге и неке црквене производе. Радован је прихватио благослов и по завршетку школе у Чачку, у својој кући отвара продавницу са духовном литературом и црквеним производима. Ту је било много духовних књига, све их је читао и много научио о вери напajaјући се са извора светоотачких поука. Захваљујући тој продавници која је радила неколико година колики ја законски минимум зарадио је и пензију као особа са инвалидитетом.

Уместо да буде обрнуто Радован је своје родитеље стално тешио причајући о Јеванђељу и Христу и успео

да их приведе вери. Како су се утврђивали све јаче и чвршће, терет који носе изгледао је мањи и лакши. Данас су Богу благодарни на свему и у потпуности препуштени вољи Божијој. Радованова мајка је описала неколико сусрета са духовницима који су јој само указали да их Господ није оставио. Господ је уредио да се сусретне са оцем Тадејем Витовничким, први пут у свом животу, који је упитао: „Што вам је дете далеко?“ То питање је постављено у тренутку када је Радован био на школовању у Новопазарској бањи. Мајка је тада уздахнула, а он је одговорио: „Немојте се секирати, завршиће школу и радиће оно што воли.“ Слично се догодило и у Манастиру Студеници, када је мајка срела оца Теоктиста који јој је у пролазу рекао: „Боли душа, али тако мора, оздравиће он.“ Мајка је у чуду одговорила: „Неће никада оздравити“, а отац Теоктист је рекао: „Хоће, само не разумете.“

Радован, иначе пише песме од своје седме године, до сада их је написао довољно за једну збирку. Такође се бави радио аматеризмом, активан је члан удружења особа са инвалидитетом. Има персоналног асистента, који му много помаже у свакодневним активностима. Порука коју би Радован упутио свим особама са инвалидитетом, или поремећајима било које врсте, као и њиховим родитељима, јесте да се све збива по вољи Божијој и допуштењу Божијем. Такође, да упркос искушењима Богу увек имамо за шта да благодаримо. Он поручује својим сапатницима да духовну снагу за све што нас сналази и смисао свега што нам се догађа можемо пронаћи само у Христу и у јединству са Њим добити утеху све док не дође *ново небо и нова земља*.

Ана Јаковљевић

О ТОМЕ КАКО ЈЕ НАСТАЛА ГОРЊЕМИЛАНОВАЧКА СВЕТИЊА

Други део

Непосредно пре започињања радова уприличен је на милановачком тргу краћи састанак ктитора и главног мајстора, изабраног да сагради планирану богомољу. Према сачуваном сећању први је на заказано место стигао Настас, у друштву брата и најближих сарадника. Мало касније, из правца Крагујевца појавио се и Милош са пратњом. Након краћег поздрављања прешло се на конкретне разговоре, у којима је стари кнез изложио жеље и очекивања, а протомајстор своје услове неопходне да се посао ваљано обави. На опште задовољство, договор је брзо и лако постигнут. Настас је на име аконтације добио 1000 дуката, али и јасну поруку да ће „ако црква не буде добро и лепо изграђена за предвиђено време“, бити обешен о једно дрво.

Када су усаглашени детаљи и разашњене поједине нејасноће, приступило се освећењу места где ће се храм зидати, па је након доста перипетија, 9. маја 1860. године коначно постављен камен темељац будуће цркве у Горњем Милановцу. Том приликом је окружни протојереј Петар Протић, заједно са месним свештеницима „светом водом темељ покропио“, а затим је ударајући чекићем, три пута изговорио: „У име оца и сина и светога духа амин“. Истовремено, на „чело“ олтару стављен

је исклесан камени крст, а у основу будућег торња стаклом заштићен запис, са именом ктитора, односно празника, коме је храм посвећен. Текст поменутог записа објављен у Српским новинама 24. маја 1860, заједно са информацијом о почетку градње милановачког храма, у целини је гласио: „Положи се темељ цркве гор. милановачке храма сошествія

св. духа при благоверномъ и христонбивомъ владајућемъ князу србскомъ Милошу Обреновићи првомъ кои овај домъ божиј подићи намерава.“ Коначно, мајсторима, ангажованим на изградњи, припао је задатак да пре него што испеку, на темељима цркве закољу једног овна, и тако симболично принесу жртву.

Да би испоштовао оно на шта се обавезао, Настас Ђорђевић је са својих 60 мајстора и шегрта одмах прионуо на посао. Како је текло зидање, да ли је било проблема или потешкоћа, данас се са сигурношћу не може знати, јер сачуваних података из тог доба нема, сем чињенице да су радови на храму трајали две године. Четири месеца након освешивања темеља, упокојио се Милош Обреновић, па је градњу, испоставиће се кнежеве последње задужбине, успешно привео крају његов син Михаило 1862. Легенда каже да је Милош по савету једног калуђера одлучио да подигне три истоветне цркве, и то у Горњем Милановцу, Аранђеловцу и селу Жабарима код Крагујевца. На тај начин желео је да пред крај живота још једном окаје грехе због Карађорђевог убиства. Што се тиче првог ктитора, Милоша, треба рећи и то да је он поред новца потребног за зидање, поклонии будућем храму и два бронзана „топића“, која нажалост до данас нису сачувана.

Одређених неспоразума, па и љутње на релацији главни мајстор-критори, вероватно је било, пре свега због доласка инжењера Штаинлехнера у милановачку варош, и примедба истога на изглед цркве. Услед недостатка поузданије документарне грађе, елементи стварности тог догађаја, уметнички су обликовани у прозној литератури, и као такви, додуше крајње непоуздани, дају нам какву-такву слику тог догађаја. Ако је веровати ономе што је записано, појава „туђинца који надгледа

радове“ толико је онерасположила Настаса Ђорђевића да је он одмах обуставио све радове. Тек оног момента када је сходно древном обичају „узидана сенка странца у темеље храма“, посао је могао бити настављен.

Почетна вредност планираних трошкова изградње цркве, без унутрашњег опремања, била је процењена на близу 3600 дуката. Од те суме 1000 је потрошено за потребе набавке материјала, а остатак је исплаћен градитељима. Податке о евентуалном коришћењу додатних средстава, данас није могуће наћи, нити проверити.

Пошто је кнез Милош пожелео да нова црква буде изграђена од истог материјала као његова прва задужбина на Савинцу, камен се морао вадити из мајдана у Синошевићима, тачније на имању породице Радојичић, којој је за ту услугу исплаћено 15 дуката. Фино тесани таковски пешчар, жућкасто окер боје, трајно је обележио архитектонски изглед богомоље, дајући јој тако преко потребну визуелну специфичност и топлину.

Репрезентативно замишљена и као таква изведена, милановачка светиња је у основи једнобродна грађевина са високом полукружном апсидом на источној и елегантном постбарокном куполом на западној страни. Покривена двоводним лименим кровом, поред три улаза једноставне профилације, поседује и осам полукружно засведених прозора. Рашчлањену и богато декоративну фасаду, даровити мајстори оплеменили су многобројним елементима камене пластике, попут аркада, конзола или розета.

Унутрашњост храма подељена је на три неједнака травеја. Изнад улазног дела налази се хорски простор, из којег степениште води ка врху звоника. Истовремено, у централном делу истичу се четири масивна пиластра (прислоње-

на стуба) са изузетно лепо обрађеним капителима. Коначно, свод цркве ојачан је потпорним луцима, чија улога је искључиво конструктивне природе.

Подигнута тако да доминира читавом околином, ова црквена грађевина лепо се уклопила у постојећи амбијент новоизграђене вароши. Без икакве сумње, она представља и најзначајније неимарско остварење Настаса Ђорђевића у његовој не толико дугој колико плодној каријери.

Завршетак најважнијих грађевинских радова десио се онога момента када је над улазним порталом цркве постављен исклесан камени парапет са основним подацима о богомољи. Читајући овај ктиторски натпис сазнајемо да је храм посвећен празнику Свете Тројице, и да га је у спомен на брата војводу Милана Обреновића подигао кнез Милош.

„Изволением бога отца посъещением сына и содействием духа святаго начаса здати храм сеј во славу и чест пресвјатија и живоначалнија Троици во грађе Гор. Милановце 1860 лета иждивением благовјерного господара и Къза сръбского Милоша Обреновича I-го, во памјат и Спасеније души своего брата Милана. Цовершисија при Влаћении сына его господарија и къза сръбского Михаила Обреновича III-аго 1862 лета“, речи су ктиторског записа постављеног тачно изнад главног улаза у милановачку цркву.

Мештани Горњег Милановца жељно су ишчекивали завршетак радова, не скривајући понос што ће једна таква грађевина украшавати њихов град. Богатим прилозима, давали су и лични допринос ницању светиње, исказујући тако приврженост вери, тј. благонаклоност цркви. Један од највреднијих поклона свакако је била часна трпеза коју је 8. новембра 1862. године овдашњи управник поште Ђорђе Божовић приложио храму, наменивши је здрављу и успомени на своје најмилије.

Задовољни, али и нестрпљиви, Милановчани су код архијерејских власти инсистирали на што скоријем освећењу цркве, упркос чињеници да још у целости није била готова, тј. опремљена. У писму, упућеном владици ужичком Јоаникију, крајем новембра 1862, не само да су тражили испуњење своје жеље, већ су и запретили тужбом, ако им се не изађе у сусрет. Да би избегао евентуалне проблеме, владика је одобрио поменути захтев. Сходно томе, окружни протојереј Петар Протић је на празник Светог Андреја Првозваног, обавио свечани чин освећења новоизграђене и у потпуности још недовршене цркве. „Уочи Светог Аранђела, кад ми највише посла овде имамо, пишу ми, ајде да нам цркву осветиш, или ћемо се судити. Онда ми снисходећи њиховој слабости и неразумију, препоручимо окружном протојереју да им на Св. Андрију Светли Антиминс из старе цркве у нову, по правилу како пише у В. Требнику, пренесе и Св. Службу одслужи, саборно са нашим архијерејским благословом“, речи су из писма којима владика ужички извештава Митрополита Михаила, на који начин је освећена црква у Горњем Милановцу.

Већ наредне године захваљујући тада младом и талентованом сликару Николи Марковићу црква је добила

иконостас. Његово прво самостално дело овакве врсте, чиниле су традиционално распоређене иконе, насликане јаким бојама.

Прича о подизању милановачког храма, трајала је дуже него што се могло претпоставити, али је и поред многобројних потешкоћа успешно приведена крају. Настала под покровитељством можда и најзначајнијег српског нововековног владара, она ће у годинама које следе, постати трајни симбол духовног и културног живота како града, тако и његових житеља.

Име Василија Боровњаковића, остаће забележено као прво на списку свештеника који су службовали у новоизграђеном храму. Њега ће 1875. наследити Стојан Николић, а до почетка Првог светског рата место старешине обављаће Стеван Ракић, затим Петар Суботић, Тадија Костић, Добросав Марковић и коначно два Поповића, Љубомир и Момчило. Свако од њих несебично се трудио да што боље одговори захтевима цркве и њене пастве. Ипак, од свих побројаних, најдубљи траг, без икакве сумње, оставио је прота Тадија П. Костић. Поред парохијских обавеза, стизао је да се бави политиком, новинарством и књижевношћу. Након деценије и по проведене у Горњем Милановцу, године 1904. прелази у Ниш, где наставља службу свештеника и јавног делатника.

Александар Марушић, историчар

ДВА ВЕКА ТРАДИЦИЈЕ – ЦРКВА СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ У КРАЉЕВУ

У српској револуцији (1804–1835) Карановац је од паланке постепено добијао изглед уређеног и важног трговачко-занатског центра Кнежевине Србије. У томе је нарочито била важна улога Цркве Свете Тројице, чија је градња започела између 1822. и 1824. године као ктиторског храма књаза Милоша Обреновића.

Један од почетних ктиторских подухвата књаза Милоша Обреновића био је усмерен на изградњу карановачког Храма Свете Тројице. Символика места имала је огромну улогу у подизању цркве. Наиме, на месту храма, познатом и као Стара чаршија, књаз Милош је у Другом српском устанку успео да натера Турке да се предају и положе оружје.

У Првом и Другом српском устанку Карановац је био место великих борби и устаничких победа. У духу немањихке и средњовековне традиције, у којој је владавина била обележена изразитом ктиторском делатношћу, књаз Милош Обреновић одлучио је да у Карановцу подигне Цркву Свете Тројице.

Дело Јоакима Вујића „Путешествије по Србији“ је један од најважнијих извора за почетак изградње Цркве Свете Тројице у Карановцу. Вујић је први пут стигао у Србију 1823. године, а потом је 1826. године на позив књаза Милоша Обреновића поново пропутавао Србијом. На источној страни Карановца путописац је запазио камену цркву, посвећену Светој Тројици. Вујић је навео податак о 7.000,00 гроша

које је књаз Милош доделио за изградњу цркве, сматрајући да он није једини ктитор.

Место изградње цркве је подсећало и на смрт знаменитог драгачевског војводе Милића Радовића који је убијен управо по наређењу књаза Милоша.

Неимар ангажован за изградњу Храма Свете Тројице и један од најпознатијих српских градитеља у првим деценијама XIX века био је чувени Јања Михаиловић, познат по имену Јанко пореклом из Македоније, вероватно из Охрида. Он и Хаџи Никола Ђорђевић били су ангажовани на скоро свим градитељским пројектима у доба кнеза Милоша Обреновића

У Србији су се углавном градиле дрвене црквике, брвнаре у чему је и сам књаз Милош учествовао. Зидане каменом карановачке цркве показује истицање репрезентативности овог храма. У 1827. години, на основу писма Јована Обреновића, посведочено је да је црква добила свој први иконостас.

Од 1848. до 1860. године карановачка црква Свете Тројице имала је две парохије на којима су у првим годинама служили свештеници Димитрије Борисављевић и Василије Протић, да би од 1854. године уз свештеника Василија Протића били и јереји Јован Николајевић, Милован Миладиновић, Јован Павловић и Милош Вујовић. Храм Свете Тројице у Карановцу је епископска црква од 1859. године.

Повратак седишта епископије у Карановац, преименовање града у Краљево

(1882) а потом и преименовање епископије у Жичку епархију 1884. године имали су огроман значај за Храм Свете Тројице у Краљеву. Епископ Корнилије Станковић је први нововековни владика са титулом „жички епископ“ Августа месеца 1934. године Владика Николај Велимировић је предложио Црквеном суду да се седиште епархије премести из Чачка у Краљево, односно манастир Жичу.

Свештеници Епархије жичке и Владика Николај Велимировић истицали су све више потребу изградње већег православног храма у Краљеву. Црква Свете Тројице није могла често да прихвати све вернике и саслужитеље а била је и прескромних димензија за катедрални храм, због чега је један од приоритетних циљева био и пројекат за нову и већу цркву.

Маја месеца 1984. године приступило се рестаурацији иконостаса у краљевачком храму Силаска Светог Духа на апостоле а убрзо је урађена и велика икона Свете Тројице. На празник Светог Ђирила и Методија 1991. године завршена је и електрификација црквених звона, а у току лета 1998. године урађене су грађевинске поправке од темеља до крова.

Од 1994. године започела је изградња Храма Спаљивања моштију Светог Саве у Доситејевој улици у Краљеву, а 1991. године су постављени темељи Храма Светог Василија Острошког у Кованлуку.

Црква Свете Тројице била често је место молитвених сабрања, а тако је остало и до данас - место утехе, наде и вере у спасење и свенародно покајање.

Проф. др Драгољуб Даниловић

ПУТ ОД ОБРАЗОВАЊА ДО ОБРАЗА

Други део

Од великог броја људи данас можемо чути да је хришћанство најсавршеније морално учење, да има најузвишенију етику и да је просто образац врлинског живота. Људи који не долазе у Цркву као литургијску заједницу, од хришћана који долазе у Цркву сваке недеље, очекују да буду морални људи, примери за углед. Пошто у свакодневном животу не налазе доказе да су ти ревностнији хришћани бољи од њих, често им се подсмевају што посте и иду Цркву. Сваки њихов грех, а поготово свештеника, изазива саблазан, подозрење и осуду. Такви полухришћани од верског образовања у државним школама очекују да им вероучитељи васпитају децу као послушне, покорне, моралне и поштене људе, ако то не виде на својој деци, криви су вероучитељи. Раскорак између Цркве и савременог света је највећи баш када су у питању етичке норме и морално понашање. Због такве комуникације, хришћанску етику не одбацују само нехришћани и неверујући већ и сами хришћани „моралисти“. То су они који су врло строги према другима, а благи према себи. Што код других осуђују, код себе грчевито бране. Свакога осуђују и то немилосрдно и на тај начин показују да немају љубави која пажљиво одваја грех од грешника, баш онако како је то Христос радио. Такви хришћани, па понекад и црквене заједнице, које своје постојање темеље на претензији о моралној надмоћи, људима су данас одбојни, јер позивају људе да траже недостатке других и да их са радомшћу приказују свету. Црква

је данас често предмет напада у медијима и греси њених чланова се стављају на насловне стране новина. То је зато, што се уопштено и погрешно сматра да бити хришћанин заправо значи бити бољи од других људи. Но, не треба се плашити таквих искушења. Црква је чиста Дјева и нико је не може упрљати, ни њени поједини удови, нити они који је пљују са стране.

Много је и оних који веру и Цркву доживљавају као део националне идеологије, као важан фактор очувања националног идентитета, што треба неговати и поштовати. Према тим тумачењима, Црква је створила нацију, националну државу и културу и формирала њихов идентитет и зато се она налази по рангу на првом месту националних институција. На другом месту је војска. Љубав према својој нацији се често манифестује као мржња према другима. Понекад се, нажалост, у име Христа осуђује и убија припадник друге нације. Неретко се Христос и Црква национализују. У дијаспори је Црква готово исто што и национални клуб (место националног окупљања). Пратећи савремену моду и код нас се јавља тип „верника“ које привлачи лепота храма, црквена архитектура, иконе, музика, појање и друге врсте уметности. Они одлазе у Цркву где је млад и леп владика, свештеник или ђакон, где пева атрактиван хор, где блистају фреске и слично. Крштавају се и венчавају у атрактивним храмовима, манастирима који су ин, јер друге, „обичне“, градске Цркве не одговарају њиховом угледу и реномеу. Тужно је то, али исти-

нито. Све су то искушења са којима се суочава Црква данас, јер су многи крштени људи, између свега осталог, и побожни, и то у оној мери у којој им вера не ремети прикованост за ствари овога света.

Треба искрено признати да слика савремених хришћана не значи да су они апсолутно нецрквени и непотребни, али врло често јесу једностранни и ускогрудни, скучени и ризични и као такви не могу бити истинска брана злу у коме свет лежи. Вера, дакле, није интелектуално знање, ни повремено религиозно осећање које настаје и нестаје. Предмет вере нису апстрактне идеје, већ конкретне личности у које човек има поверење. Вера није неко мишљење, морални пропис, уверење које се темељи на умовању. Вера није механичко понављање, рецитација онога што се научило, нити је прихватање теорија о стварима о којима се, заправо, ништа не зна. Вера није научна истина, друштвена навика, национална традиција. Вера није утисак или осећај, оптимизам према животу, задовољена потреба за сигурношћу. Ипак, од свега тога нешто и јесте.

Вера је поверење, лични однос. Вера

је дар Божији. Вера је конкретан начин живота, међусобни однос. Вера је додир, сусрет са Христом, поверење у Христа. Јеванђелист Јован веру идентификује са животом у Христу (Јн. 3, 15; 17, 3; 20, 31). У неким новозаветним списима вера је повезана са љубављу. Она се пројављује кроз љубав и као љубав. Зато се она још назива: „дах живота“, „заједница“, „учествовање“ (1. Кор 10, 16–17; 3, 11), „темељ свега онога чему се надамо, потврда ствари невидљивих“ (Јевр 11, 1). „Вера се поистовећује са самим Христом“. „Вера је заснована на узајамном „нека буде“, два „да“, на сусрету снисходеће Божије љубави према човеку и узлазеће љубави човека ка Богу. Божији глас је тих, и он зове веома благо, и никад наметљиво. Бог не „наређује“ и зато није насилан као зло. Због свега реченог није лако бити човек, још теже је бити прави хришћанин. Зато светитељи најдостојније носе Образ Божији у себи и светле у нашим календарима, са наших икона и фресака. Они како јуче, тако и данас, крепе малодушне, подижу пале, храбре понижене и враћају наду у Живот, прави живот, вечни живот.

Хришћани са Образом имају стално искуство праве мере за све у животу и увек су „задовољни оним што имају“ (1 Тим 6, 6). То не значи ништа не радити и препустити се „судбини“, већ напротив пребројати своје таланте и тако знати шта имам и колико могу, јер се таквом мудрошћу најбоље усклађују жеље и могућности. Ако током образовања у породици и школи нисмо стекли такву мудрост, увек ћемо падати на испиту зрелости, поистовећујући се са онима којима приговарамо, не нудећи ни себи ни њима ништа смислено, осим вербалних сукоба и празнословних расправа. Зато је потребно са страхом Божијим, вером и љубављу приступати трезвеном трагању и разумном тражењу циља и смисла. До таквог циља и смисла води узак пут, али једини прави и истинити. На престолу таквог циља седи Бог љубави који жели да се сви људи спасу од зла и смрти и дођу до познања Истине. Историја Цркве нам показује да је спасоносна радост добра могућност свакога човека. На том путу нема привилегованих, нити постоји систем бодовања по заслугама, јер до циља стиже свако ко то стварно и слободно жели. Свакоме бива онако како верује сходно обећању „све је могуће ономе који верује“ (Мк 9, 23) и силом јеванђелских речи „нека ти буде како хоћеш“ (Мт 15, 28). Дакле, спасавамо се по дару љубави Божје и делом живе вере. Свако се у једном тренутку може преобразити на боље, али је сваки следећи тренутак нови изазов за нашу слободу и могућност повратка на старо. Томе нас уче догађаји око Голготе у којима разбојник први улази у рајску стварност, а Јуда, близак Христу, пада у среброљубље и очај самоубиства. Апостоли који су све време били уз Христа, из страха за сопствени живот беже од Њега, Тома сумња, а Петар га се јавно одриче, и

то уз заклетву. Гледајући у јеванђелске слике, и савремени хришћани могу се лако поистоветити и са разбојником, и са Пилатом и са Петром и са Томом, са блудним сином и са његовим братом, са цариником и са фарисејем. Свуда нас има зато што у сваком од нас стоји неизбрисиви траг Божији уз многобројне наслаге грехова који су тај Образ упрљали и затамнили, али га нису избрисали. Промисљајући о себи кренимо истинским путем боготражитеља, образујмо се веронауком како наш Образ не би био ђон, него слика лика Божијег. Уклањајући се од греха, оперимо одећу крштења и Образ Божији у нама. Вратимо се народној и Божијој мудрости која се чује у речима мајке Јевросиме: „Немој, сине, говорити криво, ни по бабу ни по стричевима, већ по правди Бога истинога.“ Ова мудрост доноси и зрелост и одговорност која зна да није дозвољено, нити нормално, да преко лешева и туђих суза идемо до циља. Таквом мудрошћу умећемо да разликујемо жртву од целата, правду од неправде, Истину од лажи, без обзира што нам зло преко савремених медија говори другачије. Тако стечена мудрост неће победити моћнике овога света, нити ће укинути многе неправде, нити смањити јаз између богатих и сиромашних, или разна насиља у свету. Свега тога биће и у будућности, али у једно сам сигуран и тако верујем да, образовани на Божијој мудрости, добијамо благодат Божију која је кадра да се супротстави сваком искушењу и да нам дарује мир и радост у Духу Светоме. То је највеће богатство и у садашњем и у будућем веку.

Протојереј-ставрофор
Милић Драговић
Храм Светог апостола и
јеванђелиста Марка, Ужице

САВРЕМЕНА ПСИХО-КОНФУЗИЈА ИЛИ ГДЕ ЛЕЧИТИ ДУШУ?

Јоком 20. века многи научници и мислиоци најављивали су да ће 21. век бити век успона различитих психичких болести. У црквеним круговима, међу теолозима, чуло се и мишљење да ће теолошки примат еклисиологије као теме број један, преузети антропологија са посебним акцентом на психологију. Прва четвртина ове утакмице човечанства, зване 21. век, заиста потврђује наведене прогнозе. У Сједињеним Америчким Државама и земљама Западне Европе увелико је популаризовано јављање људи психијатрима, психотерапевтима, психолозима, life-coaching, различите технике опуштања и менталне хигијене, као и штампа великог броја приручника и књига о темама душевног здравља. Народи Балкана не заостају у психичким проблемима, о чему сведочи конфу-

зија у свакодневном животу, алкохолизам, наркоманија, као и фармацевтски подаци о коришћењу лекова за смирење. Упркос одређеним подозрењима према одласку код лекара или терапеута, све чешће се отварају различите ординације и саветовалишта, сведочећи тиме да људи ипак траже помоћ од стручних лица. Истовремено, сваки одговоран свештеник не може а да не примети у раду са својим парохјанима да су психичке болести све чешће. Код црквених људи оне често бивају маскиране у одређене форме побожности, о чему је писао и почивши академик Владета Јеротић као о „религијским рационализацијама неурозе“. Овде не можемо а да се не присетимо Фројда који је уз извесне крајности и уопштавања по питању става о религији (нарочито у књигама *Будућности*

једне илузије и Тоџем и џабу), међу првима наговестио да иза религијског опредељења често као мотив стоји неуро-роза. Као кључни проблем овде се јавља непрепознавање наведеног, чиме се искривљени облици побожности множе, а не лече. У духовној литератури овај проблем се назива „прелест“.

У нашем народу је настала помало заборављена изрека „Нема светиње без аветиње“. Иако мало незграпна и одбојна, она сведочи велику истину. Чистоћу и лепоту вере често замрачују различите сенке људских слабости, које посебно долазе до изражаја у свештеном простору и на примерима људи који би требало да сведоче веру. Ово се додатно објашњава и светоотачким увидима који говоре да су демонски напади много јачи на верујуће него неверујуће људе. Неки од Светих Отаца сликовито упоређују тактику демонске борбе према људима таквом да они желе да поразе најпре најистакнутије у вери, као својеврсне духовне вође, чиме би се као ефекат даље изазвала саблазан и пометња међу војницима - духовном паством. Када се наведено има на уму, онда постаје јасно колико је важна трезвеност верских вођа тј. духовника. Она према речима старца Емилија Симонопетритског подразумева очишћење од свих непотребних мислених наноса који кваре диоптрију ума и срца, утичући на лоше сагледавање стварности, како видљивих, тако и невидљивих. Ова умна помраченост у когнитивној терапији се назива „когнитивним дисторзијама“ или „погрешним когнитивним схемама“. Без трезвености многи ставови представљају израз непреображене природе и обоготвореног ега који без самокритичности долази до погрешних закључака, трудећи се да их заснује на како-тако логичним премисама. У наставку, са теоријског плана се прелази на практи-

чан као покушај наметања одређеног мишљења или стила живота другима.

Једно од огледних поља ове конфузије је и неразликовање душевног и духовног. Душевна раван у коју спадају емоције и мисли представља раван створеног постојања, подложног различитим искривљењима и болестима. Она није само менталног карактера, јер би тада по речима Томаса Саса морали признати потребу само за неурологијом, а психијатрију и психо-науке искључити из медицинске праксе. Духовна раван подразумева духовно здравље даровано Духом Светим. У том смислу, делује апсурдно говорити о духовним болестима - јер Дух Свети је неподложен томе. Може се говорити само о душевним болестима.

Питање о лечењу душевних болести доноси на видело нову врсту крајности. Она је међу медицинским радницима пројављена као инсистирање на обавезном медикаментозном виду терапије, уз омаловажавање лечења речима (психологија и психотерапија) или духовношћу (религија). Међу психолозима и психотерапеутима пројављена је кроз фаворизовање одређеног типа терапије, уз потребу омаловажавања свих других видова терапије. Код духовника и верских представника пројављена је кроз неразумно и апсолутизовано право да се искључе сви остали видови здравствене помоћи. Резултати свих ових крајности, узрокованих једностраношћу лекара, терапеута и свештеника, који човека посматрају као шаблон, а не јединствену личност са свим манама и врлинама, воде ка даљем напредовању душевних болести и формирању људи опседнутих самим собом.

Решење за овакву невидљиву конфузију, која се плаћа ценом све већег броја личности са душевним проблемима, социјалним и породичним

проблемима, види се у дијалогу различитих видова терапија. Појединци међу психијатрима, психолозима, психотерапевтима и духовницима кроз рад на себи и упознавање са сазнањима из других области препознају важност овога. Тако имамо случајеве да једног човека упоредо лече психијатар, психолог или психотерапеут и духовник. Сви они сведоче истинитост лекарског кредна на коме је инсистирао Виктор Франкл говорећи да не треба игнорисати тежње које пацијент пројављује, нити учитавати оно чега код њега нема. Поред списка незаборавног Владете Јеротића, о томе се може прочитати и код: Василија Термоса, Михаила Хасминског, Филотеја Фароса, Јеротеја Влахоса, Жан-Клод Ларшеа, Јоаниса Корнаракиса, Николаја Лудовикоса, Петра Јевремовића. Такође, Свети Оци Цркве, као и у новије време њима прибројани богоносни старци Пајсије, Порфирије,

Јаков (Цаликис), Симеон Дајбабски, Јустин Ђелијски, Јосиф Исихаста, Силуан Атонски, Софроније (Сахаров), имали су дарове од Бога да попут најсавременијих скенера уочавају и даље тумаче болести људске душе.

Свестраним увидима омогућује се распетљавање „душевног Гордијевог чвора“, како је писао дивни дечији психијатар Светомир Бојанин. То би требало да буде заједнички циљ. Иако се различите терапије не слажу око свега, битно је да човеку свако добронамерно покуша помоћи на начин који је најбољи могућ.

Протојереј Александар Р. Јевтић,
Храм Светог Саве, Краљево

АУТЕНТИЧНА ВЕРА

*Ауθενћичнось је стиање смисленої,
емоционално йримереної начина живоїа
у коме је живої вођен сврхом и одјоворношћу.*

Сајмон Блекбурн

Значење речи *ауθενћичан* у различитим контекстима можемо повезати с речима као што су: истинит, оригиналан, веродостојан, примаран, веран. Ако пођемо од стиха: „Само, гле, ово нађох: да је Бог створио човјека добра; а они траже свакојакe помисли” (Проп. 7, 29), онда можемо тврдити да је примарно у човеку управо добро и лик Божји по ком је створен. У том смислу ауθενћично било оно што је примарно, а то је добро.

Ауθενћичност се повезује са појмовима као што су извршилац и господар који баштини веровања која су усклађена са или заснована на чињеницама. Ауθενћично може означити нешто што је урађено по неком оригиналном моделу попут реконструкције старе куће на исти начин као и оригинал. За ауθενћичност је битно да није имитација, да није лажна већ стварна, заснована на документима. Ауθενћична особа је верна сопственој личности, духу или карактеру.

Ауθενћичност подразумева посебност, оригиналност, спонтаност, слободу и лични избор. Стваралачка независ-

ност омогућава усавршавање, прихватање себе, самопоштовање, враћање својој прошлости у сврху изградње свог идентитета, прихватање онога на чему је већ изграђен. Ауθενћичност човека огледа се у целовитом прихватању себе, своје биографије која се надограђује свакодневним радом на себи и свом идентитету у складу са изабраним вредностима.

Када за некога кажемо да је ауθενћичан то подразумева да је прави, истински, непатворен; који заиста јесте онај и онакав каквим се сматра. Ауθενћичан је ако потиче од онога коме се приписује.

Ауθενћична вера је нелицемерна вера. Свети апостол Павле лепо каже: „Љубав да не буде лажна. Мрзећи на зло држите се добра” (Рим. 12, 9). Апостол Јован, нежно и с пуно љубави пише верницима: „Дјечице моја! Ово вам пишем да не гријешите... И по томе разумијемо да га познасмо, ако заповијести његове држимо. Који говори: познајем га, а заповијести његовијех не држи, лажа је, и у њему истине нема” (1. Јн 2, 1-4). Такође то лепо објашњава речима којима наглашава да увек полазимо

од конкретног ка апстрактном и од ближег ка далеком: „Ако ко рече: ја љубим Бога, а мрзи на брата својега, лажа је; јер који не љуби брата својега, кога види, како може љубити Бога, којега не види?” (1. Јов. 4,20).

Дакле, аутентичност је појам који означава верност самоме себи, живот по вери. Свети апостол Павле каже: „Тако један разликује дан од дана, а други држи све дане да су једнаки: сваки да буде увјерен за своју мисао” (Рим. 14, 5). Тако од аутентичног мишљења и аутентичне вере долазимо до аутентичног живота.

Није лако усмерити пажњу на самосвест и упознати самога себе. Аутентично мишљење критички посматра властито поступање. Човек сам себе одмерава и заснива своје постојање на самоме себи. Аутентичност настаје преласком из анонимности у аутентичност властите егзистенције која је јединствена, коју човек не може пронаћи идентично ни у једном другом бићу, већ у себи самом, али путем упознавања других и љубави према другоме. Чињеница је да смо ми активни у

креирању нашег света као и самог себе. Наша самосталност и самосвојност произлази из изворне креативности људског бића, јер је Бог човека створио по обличју своме: „И створи Бог човјека по обличју својему, по обличју Божијему створи га; мушко и женско створи их” (1. Мој. 5,1).

И управо у томе јесте аутентична вера јер се заснива на аутентичном мишљењу, на учењу, на слеђењу својих потреба и усклађивања са Светим Писмом. Други су ту да посредују личним примером, али и да спутавањем ојачају.

Аутентичност богомољачког покрета подразумевала је праћење својих потреба, а потреба је била да више знају, да боље разумеју, да живе то што су разумели и да снагом вере преносе на друге. Свакако то је носило са собом и ризик да неће бити прихваћени. Спутавали су их у Цркви, били су одбацивани од већине свештенства, сматрани су чудацима од обичног света који није имао слуха за духовне вредности. Били су спремни да плате цену аутентичности, јер им је она пружала много више него формално при-

падаће без веровања. Нису били спремни да по сваку цену буду адаптирани да би били прихваћени да би припадали.

Богомољци су се организовали у братства и неговали живу веру која је истраживала Свето Писмо. Неговали су заједништво, молитву, песму, међусобно помагање и лично изграђивање карактера. Они су вредно радили на радне дане, на свом имању и заједничким мобама. Они су одмарали недељом и празником у пуном капацитету присуства на Литургији, у заједници са Богом и људима. Поштовали су сваки пост, од малог до великог, и чини ми се да је тај стил живота имао неки ред и правила по којима су добровољно свој живот организовали. Нису имали свест поковања туђим командама, већ свест достојанствене послушности из убеђења и разумевања сваког правила. Њихове молитве су биле молитве захвалности, радости, поверења, без магијске потребе трговања с Богом. Њихово поимање Бога није било утемељено у страху и кривици, они су се Богу радовали и певали, ношени вером да је Бог добар и да ће све извести на добро, јер је тако обећао онај коме се може веровати.

Богомољачки покрет догодио се као верска обнова на свом терену, на свом идентитету, на интеграцији групног и индивидуалног. Они нису потискивали и негирали негативне појаве већ су их исповедали и мењали свој живот, свесни шта треба да мењају - поправљају. Будући да сам познавала многе од њих који су опстали у непријатељском свету који никада није превише марио за Бога, носим утисак њихове озбиљности и тихе радости коју су живели а која је била повезана с Јеванђељем које је радосна вест.

Истражујући богомољачки покрет, сва питања су изронила као типичан

пример на коме се јасно уочава улога верског лидера, разлике између пастира и најамника, улога удруживања и помагања, проучавања и размишљања, међусобне подршке и прихватања. С друге стране, у истом народу, племену и насељу, јављају се паралелни светови, други погледи на свет, други вредносни системи и презриви погледи једних на друге. Бављење другима и бављење собом као и границе у којима је одговорност могућа. Идеје које формирају заједницу имају велику моћ, али она не може да опстане без мисије и мисионарења и нових присталица.

Појаву богомољачког покрета између два светска рата можемо разумети кроз метафору „седам родних година“ из Фараоновог сна. И као што је Јосиф претрпео многа зла, што од своје браће, што у затвору и неправедном страдању, тако је и наш народ прошао кроз многа страдања, а духовним вредностима се управо оснажио и обогатио ових година активног духовног ходочашћа по црквама и различитим манастирима у заједници верујућих у Бога, у песми и беседама, у личном и породичном проучавању Светог Писма и писама Владике Николаја који је попут апостола писао и беседио и духовно храбрио свој народ попут доброг пастира из Библије. Био је то период у коме су давали пример да је могуће да се аутентично живи онако како се верује и да се са радошћу носи „лако бреме Христово“, по речима Господњим: „Јер је јарам мој благ, и бреме је моје лако“ (Мт 11, 30).

Проф. др Зорица Кубурић

„КИНОНИЈА” – ПРВИ ЗВАНИЧНИ МИСИОНАРСКИ ПРОЈЕКАТ И ПОРТАЛ МИСИОНАРСКОГ ОДЕЉЕЊА АЕМ

Творче целе творевине, који имаш власт над годинама и временом,
благослови венац године твоје доброте, и сачувај, Господе, у миру народ наш,
и ради молитава Богородице спаси нас.
(Тропар начала Индикта)

Идите и научите све народе... (Мт. 28, 19)

Мисионарење као савршени вид служења у Цркви, заузима посебно и благословено место јер за свој темељ има Спаситељеву заповест коју је упутио својим светим апостолима, а преко њих и свима нама као припадницима Цркве. Мисија је насушна потреба црквене пуноће као испуњење заповести Господње, и остварује се у објављивању благе вести свеколиком свету. Мисија је усмерена на освећење не само човека, већ и васцеле творевине Божје, сходно речима богомудрог апостола Павла „да ће се и сама твар ослободити од робовања пропадљивости на слободу славе деце Божје“ (Рим 8, 21-23). Циљ мисије у

ширем смислу означава обожење целокупне творевине, а у ужем смислу она представља тежњу за уцрковљење човека за нови живот у Христу. Из ове мисли православни мисионари проналазе покретачку снагу за иницијативу о неопходности остварења мисионарских заједница које своју пуноћу доживљавају у Литургији као праслици будућег Царства Божијег.

Следујући потреби за што конкретнијом мисионарском делатношћу путем информационих технологија, на празник начала Индикта – Црквене нове године и на дан свештеног спомена на Преподобног Симеона Столпника, 1/14. септембра 2024. године, почео је са

радом први званични мисионарски портал на интернет небу СПЦ – *Кинонија*, који се налази на адреси: <https://kinonija.rs>. Реч је о првом званичном мисионарском пројекту у оквиру одсека за електронску мисију при Мисионарском одељењу Архиепископије београдско-карловачке, које делује са благословом Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија, а чији је управник презвитер др Оливер Суботић. Главни и одговорни уредник новооснованог мисионарског пројекта и портала *Кинонија* је катихета Бранислав Илић, сарадник мисионарског одељења Архиепископије београдско-карловачке, дугогодишњи члан уређивачког одбора *Православној мисионара* и осведочени делатник на пољу црквене мисије.

Назив мисионарског портала *Кинонија* сведочи о његовом примарном и главном циљу, а то је мисионарско деловање и упућивање људи на заједницу са Господом, свима Светима и једних са другима у Светој Евхаристији. Лого за портал је дело Емилије Милојковић, ученице Верске наставе из средње школе за дизајн „Богдан Шупут” у Новом Саду, а исти је изобразен у виду куполе са крстом на врху, поручујући да мисионарска делатност пројекта и портала *Кинонија* читаоце усмерава ка црквеној заједници која је једино могућа под свештеним сводовима храма (куполом). Делатној и успешној мисији доприноси савремена и прегледна интернет страница која је дело Марка Бакића, који се на свој начин уградио у ово значајно мисионарско дело, уложивши своје изузетно знање, посвећеност и пажњу приликом израде портала *Кинонија*.

Поред презвитера др Оливера Суботића, управника Мисионарског одељења Архиепископије београдско-карловачке и координатора свих пет одсека наведеног мисионарског

тела које делује под директним надзором Патријарха српског, стални сарадници и аутори текстова и осталих прилога који ће свакодневно бити објављивани на интернет страници *Кинонија* су архијереји, свештеници, катихете, теолози, као и научни прегаоци из области философије, историје, културе, музике, ликовне уметности, итд. Мисионарски портал *Кинонија* ће кроз писану и живу реч вршити своје мисионарско дело, а основа тог задатка је да проповеда неповређено Јеванђеље и неповређено учење Цркве, са циљем да својом мисијом и деловањем све усмерава ка благодатном животу у Цркви Христовој, односно ка Тајни над тајнама - Светој Литургији. Један од критеријума у раду портала *Кинонија* је да буде што мање садржаја који је већ негде објављен, сору paste варијанта је сведена на минимум. Овде не укључујемо 10-15% простора сајта на којем ће се наћи одабране беседе, предавања и излагања припадника клира.

Редакција мисионарског портала *Кинонија* ће у сарадњи са званичним црквеним радио-станицама које делују у окриљу Српске Православне Цркве, приредити неколико заједничких серијала емисија и разговора, које ће кроз живу реч дати допринос мисији

и раду сâмог пројекта. Као први корак, благодарећи Радио-Беседи Епархије бачке, у оквиру портала *Кинонија* биће доступно укупно стотину емисија „Светотајинско богословље” серијал благодарећи коме ће посетиоци моћи да се подробно упознају са сваком од Светих тајни појединачно, као и са значајем активног учествовања у благодатном животу Цркве. Саставни део овог сегмента портала је и подрубрика „Тумачење Литургије”, где ће посетиоци сајта моћи да се упознају са детаљним тумачењем Тајне над тајнама, како њеног историјата и поретка, тако и пута ка њеној суштини коју је могуће спознати једино опитно. Поред тога, ту је и материјал којим је протумачен целокупни богослужбени круг године. У оквиру серијала Радио-Беседе под називом „Богослужбене особености празника”, посетиоцима сајта ће у оквиру стотину емисија бити доступно објашњење свих Господњих, Богородичиних и светитељских празника, док је посебан серијал посвећен празницима Српских светитеља, укључујући и оне који су за сада најновије канонизовани. На послетку, али не и мање вредно, благодарећи Радио-Беседи, на сајту ће бити доступан и серијал под називом „Дан Господњи”, који ће посетиоцу сајта понудити звучни запис тумачења светописамских читања свих недељних дана у току године. Поред споменутог, у сарадњи са осталим црквеним медијима, портал *Кинонија* ће из дана у дан нудити нови мултимедијални садржај.

Следујући концепту који у себи садржи потребу за саборношћу, пројекат и портал *Кинонија* ће остварити заједничку сарадњу са званичним часописима који делују у окриљу Српске Православне Цркве, а та сарадња ће конкретно бити сагледана у размени садржаја који ће дати значајан допринос,

како мисији портала, тако и мисији званичних часописа и целокупног црквеног издаваштва.

Стављајући се у службу мисионарским потребама савременог човека, а особито младих, упоредо са мисионарским радом портала, деловаће истоимени званични Фејсбук и Инстаграм налог, као и Јуџуб и Телеграм канал на којима ће се искључиво налазити изводи или целокупни садржаји објављени на порталу *Кинонија*.

Сви они који желе да се укључе у рад мисионарског портала *Кинонија* и својим текстовима и прилозима дају свој допринос, могу упутити своје писмо на званичну електронску адресу: redakcija@kinonija.rs или urednik@kinonija.rs.

Надамо се да ће у данима који су пред нама портал *Кинонија* на благословен начин дати допринос мисији наше Свете Цркве, а особито одсеку за електронску мисију Мисионарског одељења Архиепископије београдско-карловачке у оквиру којег и делује. Полажући наду у Господа, заједно са црквеним песником говоримо: „По неизрецивој мудрости си све саставио Христе Логосе и Боже; времена и године си нам одредио, зато благослови дела твојих руку а верни народ наш развесели силом твојом и подари му моћ над безбожницима, јер си ти једини добар и Човекољубив” (*Стихира на Хвалише из службе начала Индикта*).

На празник начала Индикта –
Црквену нову годину,
1/14. септембра 2024. лета Господњег
Редакција мисионарског портала
„Кинонија”

ПРАВОСЛАВНА ГИМНАЗИЈА „СВЕТИ САВА“ ПОДГОРИЦА

Православна гимназија „Свети Сава“ основана је почетком 2022. године у Подгорици, благословом Његовог Високопреосвештенства Митрополита црногорско-приморског г. Јоаникија, а у септембру 2023. године, у модерно опремљеним просторијама, започели су своје средњошколско образовање први полазници. Наша установа ради по програму општих гимназија који је одобрио Национални савјет за образовање на основу мишљења Завода за школство и по лиценци добијеној од Министарства просвјете, науке, културе и спорта. С тим у вези, матуранти ове установе могу конкурисати за упис на било који факултет у Црној Гори и у иностранству. Ученици имају бесплатну школарину. Гимназија обезбјеђује бесплатне уџбенике и бесплатну ужину за све ђаке.

Митрополија црногорско-приморска као оснивач ове гимназијске установе у Подгорици и управа школе, сматрају да ће кадар школе постојећем систему образовања удахнути неопходне промјене у раду са младима и донијети нове, модернизоване приступе учењу. Основно начело Средње вјерске школе – Гимназија „Свети Сава“ је

васпитање и образовање, изграђивање и припремање личности за живот, као и перманентно усавршавање. Компаративна предност ове образовне установе јесте могућност рада са мањим бројем дјеце у разреду, што омогућава индивидуални приступ сваком ученику, потом рад који је усмјерен и прилагођен потенцијалима дјетета, поштујући норму и захтјеве који се прописују од стране Министарства просвјете Црне Горе, али водећи рачуна и о афинитетима дјеце, подстичући њихов развој и напредак.

Захваљујући тиму стручних и посвећених просветних радника који су својим дугогодишњим радом стекли богато искуство, одлучили смо да повежемо традицију и иновацију и креирамо васпитно-образовни процес утемељен на модерним и технолошки напредним приступима образовању и подигнемо на виши ниво квалитет образовања младих људи из наше средине.

У међувремену, интензивно се ради на изградњи и опремању сопствене зграде у којој ће након планираних радова, наши ученици наставити школовање. Школска зграда у којој ће се реализовати настава располагаће са више модерно опремљених учионица. Уче-

ници ће, такође, имати на располагању богато опремљenu библиотеку, мултимедијалну салу, салу за физичко васпитање са просторијама за пресвлачење. У просторијама школе постојаће наставничка зборница и амфитеатар. Учионице ће посједовати више врста табли и биће снабђевене наставним средствима која су неопходна за рад и усавршавање. Успоставили смо тренд опремања кабинета савременом рачунарском опремом што ће бити настављено и у будућности. Оно што још треба напоменути, а што даје посебну вриједност цијелом комплексу, је да ће на плацу у склопу школе, односно школског дворишта, бити изграђена и Црква Светог Саве, чиме ће ученици имати могућност да присуствују вјерским службама и Литургијама, што ће наравно допринети целокупној атмосфери школовања.

У Гимназији се реализује наставни програм општег смјера са 14 обавезних предмета у првом разреду (са седмичним фондом од 28 часова и фондом обавезних изборних предмета од 3 часа) а у наредним годинама полазници другог разреда ће имати такође 3 часа изборних предмета, док ће полазници трећег и четвртог разреда, имати по 4 часа изборних предмета седмично. Ученици ће изучавати више страних језика: енглески (први страни језик), руски, француски, њемачки и италијански (као други страни језик).

Посебно задовољство у цијелокупном процесу васпитања гимназијалаца чиниће два лиценцирана вјерска предмета – Катихизис и Црквено пјевање са црквенословенским језиком, чиме се нашим ученицима пружа могућност стицања знања из области вјеронауке и богослужбене праксе. Сматрамо да ће наши ученици, изучавањем поменутих вјерских предмета надограђивати своје знање из ових

области који су њиховим вршњацима у осталим средњим школама у Црној Гори ускраћене, а самим тим бити и у предности по питањима допуне знања и приступа изучавању других корелативних наставних предмета. Из предмета Катихизис ученици ће се упознати са основама православне вјере и богатом историјом Цркве Божије и наше помјесне Српске Православне Цркве, док ће се из предмета Црквеног пјевања учити основама црквенословенског језика и пјевању химни из Осмогласника и осталих богослужбених књига. Овим приступом сматрамо да се обнавља школска пракса и дух који је био одстрањен из васпитно-образовног система, безмало осам деценија.

Планирано је штампање, као и доступност у електронској форми часописа „Нова школа“ у којем ће ученици у ваннаставним активностима, у оквиру рада планираних секција, изражавати своје посебне потенцијале: креативност, таленат за писање, дизајнирање, цртање, програмирање. Све њихове активности на пољима: волонтеризма, заштите људских права, истраживања, учешћа на такмичењима знања и другим, представљаће дио садржаја ове публикације.

Визија наше установе је да Гимназија „Свети Сава“ постане извориште љубави према истинским вриједностима. Тек на оваквим темељима ће полазници школе градити знања, унапређивати вјештине и таленте и израсти у темељне личности као предуслов за развој и унапређење друштва и заједнице. Наша мисија је да одгајамо и образујемо младе људе који ће бити спремни да преузму одговорност и лидерство у друштву кроз стално лично усавршавање и професионални развој чиме се стварају генерације које ће својим знањем, етиком и емпатијом, доприносити не само локалној заједници, већ и глобалном друштву.

У школи се његује широк спектар различитости и вриједности. Тако пружамо могућност отворености појединца према свима и учествујемо у креирању друштва које не треба да се базира на стереотипима и предрасудама. Динамичне школске и ваннаставне активности, попут екскурзија, посјета музејима, библиотекама, биоскопима, предавањима, изазивају интересовање великог броја дјеце која завршавају основну школу.

Оно што нас чини јединственом васпитно-образовном институцијом, поред високог стандарда образовања, јесте свестраност и укључивање наших ученика у различите области што ће им бити од користи у даљем животу и школовању. Гимназија „Свети Сава“ подстиче развој адолесцената на интелектуалном, емоционалном и социјалном плану као и на пољу правилног психичког, физичког и духовног развоја. Посебан нагласак је стављен на подстицању емпатије и солидарности према другима. Тако припремамо младе за свијет одраслих и одговорних особа, да би били од користи својим ближњима и заједници у којој живе.

Развијање критичког начина размишљања и слободног духа код младих даје изванредне основе за квалитетан наставак образовања на студијама као и за даљи животни

позив. Самим тим, Гимназија „Свети Сава“ представља одличан избор за све ученике жељне стицања знања, вјештина као и позитивних животних и едукативних искустава.

Сматрамо да је образовање пут до човјека. „Човјек не може да бира вријеме у коме ће се родити и живјети; од њега не зависи ни од којих родитеља ни од ког народа ће се родити, али од њега зависи како ће он поступати у датом времену: да ли као човјек или као нечовјек; без обзира на то у ком народу и од којих родитеља“ (Патријарх Павле). Савремено гимназијско образовање захтијева стално надограђивање креативним приступима методици наставе, награђивање постигнутих резултата ученика према важећим прописима и стандардима, али и темељно унапређивање знања ученика из свих области које се у овом животном раздобљу проучавају: унапређивање језичких, математичких, научних, културних, умјетничких, информатичких компетенција, како би се на овим темељима планирао даљи професионални развој и напредовање. Овакви циљеви захтијевају велику ангажованост стручног кадра и аутентичне приступе настави и процесу образовања.

Раде Дуловић,
педагог Гимназије „Свети Сава“
и новинар радија Светигора

КИР ЈАЊА И ГРЕХ СРЕБРОЉУБЉА

Увод

Апота уметности лежи у томе што нас на најбезболнији начин учи великим истинама. Неретко се дешава да су извесни књижевни ликови пренаглашене верзије одређених особина које људи носе. Сам јунак може носити име према особини коју представља. Тако имамо Разумихина који представља разум у делу *Злочин и казна*, Радана Радановића који представља особу наклоњену раду у делу *Глава шећера*, имамо патуљке Поспанко, Лењивко, Уча, Стидљивко, Срећко... Ово не мора да буде случај. Јунак може носити име које не представља извесну особину. Такав случај срећемо у Стеријиној *Тврдици*. Кир Јања је јунак који представља пренаглашену верзију среброљубца. Захваљујући оваквом приступу писаца при формирању јунака, читаоци уче и о самом човеку.

О греху среброљубља најбоље је писао Јован Лествичник. Грех среброљубља је четврта страст и представља „Губитак наде у Бога“. Он, затим, среброљубље

дели на неколико видова, а то су тврдичлук; страст при којој је човеку растати се с оним што има исто као да хоћете да му одсечете руку, затим похлепа; односно тврдичлук сједињен са жељом за стицањем и љубав према стварима. Уколико се вратимо књижевном делу, а захваљујући лику Кир Јање, можемо боље упознати онога ко је своју наду сместио у нешто материјално.

Развој радње

Кир Јања, главни јунак комедије, један је од оних због чије страсти страда и он и његова породица. Овај, наизглед једноличан јунак, даје могућност да разграничимо духовну и психолошку категорију. Са психолошке стране гледано он је јунак који нема способност прилагођавања ситуацији и контексту у коме се налази. Функционална личност би већ код прве ситуације промислила, а до треће ситуације би јасно увидела разлику између непотребног трошка и

конструктивног улагања. Тиме би дошло до расплета. Ипак, комедија има свој ток. Низ ситуација које од њега захтевају да промисли о својим одлукама то и потврђују.

Комедија почиње расправом (у којој се он служи и српским и грчким језиком) са женом Јуцом. Она себи шије хаљину, а од њега захтева да јој купи шешир. Кир Јања тај трошак избегава говорећи о модирању као непотребном расипништву. Даље одлучује да не да прилог за болницу, жели да своју ћерку Катицу уда за Кир Диму, јер он не тражи мираз... У комедији се наводе Кир Јањини губици који су настали зато што он увек одбија да уложи новац. Руши се штала и убија му коње, подвалили су му лажне дукате, исцурело му је сирће, јер није желео да замени славине на бурадима... Сваки наведени губитак Кир Јања тумачи као директан атак на његову личност. Нажалост, он нема способност да дату ситуацију превазиђе, а грех га узима под своје, те он размишља о највећем греху самоубиства. Насупрот свему овоме, он чак ни не помишља да је проблем у тврдичлуку већ је потпуно сигуран у своје одлуке у вези са дукатима. Ковчегу са дукатима често прилази и док им се диви говори: „Све сос мера“. А јасно је да мера изостаје.

Баш због тога Кир Јања није само један обичан тврдица. Он је јунак који представља до којих све размера и губитака на духовном, душевном и телесном плану долази услед греха.

Закључак или „Шта нас може научити Кир Јања?“

Све у вези са ликом Кир Јање нас наводи на то да научимо да људе са израженим страстима избегавамо.

Међутим, ми нисмо позвани да осуђујемо и одбацујемо већ да волимо и разумемо. У *Посланицама* јасно пише „Ко си ти што осуђујеш туђега слугу? Својему господару он стоји или пада“ (Рим 14, 4). Тако долазимо до питања: Како не осуђивати грешника? Како завоleti грешника? Пре свега, ми ћемо се сетити да треба воleti човека, јер је он икона Божија. Потом ћемо направити јасну разлику између човека и греха који тог човека разара. У делу *Тврдица*, то је разлика између Кир Јање и среброљубља. Гледајући човека кроз то да је икона Божија, лако ћемо наћи неки ожиљак који је човека навео на такво понашање. Код Кир Јање тај ожиљак је једна чињеница у биографији. Он је Грк, заправо Цинцар (зато у разговору и користи грчки језик) који се често селио и просто је морао да води рачуна о сваком дукату. Морао је да стиче да би себи обезбедио основну егзистенцију. Касније га је та страст узела под своје. Овим смо грешника оправдали, а грех склонили са листе онога шта прво видимо код човека. Сада је јасно да Кир Јања више није само један, свима добро познати среброљубац, Кир Јања је неко ко пати и страда.

На разлику између човека и греха указао је и Достојевски. При опису свог јунака Димитрија Карамазова, коцкара чијем ће се будућем страдању старац Зосима и поклонити, написао је: „Али није било лепо љутити се на Димитрија јер би свако на његовом месту био такав.“ Знајући ову велику истину више није тако тешко разумети поуку Светих Отаца: „Волимо човека, а мрзимо грех.“

Александра Мијаиловић,
професор српског језика и
књижевности

Мирослав Цера Михаиловић

(Жичка хрисовуља за 2024)

КУЋА

неје кућа нека је и нова
неје кућа нека је голѐма
у оџак се излегнала сова
неје кућа туј живота нема

неје кућа нека је богата
прозор зева ама неје светла
неје кућа без широкa врата
неје кућа док не шушне метла

БРОЈАНИЦЕ

у Уранополису
на прагу Свете Горе
купих бројанице
са којих се ширио мирис
којем се није могло одолети

власник продавнице
Рус
поносан на своју рукотворину
открио је да се ради о јединственом
предмету
јединствене израде
а да је тајна њиховог мириса
садржана у тамјану од којег су направљене

чудо једно колико бејаху благодатне
док клизе међу прстима
поигравају се тобом

забројиш се тако се забројиш
да не можеш ни себи
кроз прсте да прогледаш

ПРОТИВ НУЛЕ И НИШТАВИЛА

Матерњи језик се предсвесно упија у кући, од блиских бића, а граматика се учи у школи. Зато је староштокавцима увек било за степен теже да се књижевно остваре на стандарду који није изворно њихов, кућевни и завичајни. Савремени заточник јужног, врањског идиома у поезији, Мирослав Цера Михаиловић, поглавито се њиме служи у хуморно-пародијске сврхе, али се пројави, у појединим песмама, таман дубок одзвук са данашње језичке периферије што памти дуго и много, јер је некад била средиште темељне, високе епохе српске културе. Тако је у Цериној песми „Нула“: „свак на сваког рџи и кидише / што је црно све пред тебе слази / тој што оди тој ти неси више / испуцала земља земљу гази“. *Земља земљу која*, гласи загонетка у подтексту завршног стиха, чија је одгонетка човек, такође загонетка себи и другима. Напоредо са завичајним, сочним и шифрираним говором, Михаиловић пева и на стандардном језику. Оба тока обједињује истоврстан песнички став, макар у „врањском“ делу опуса био израженији локални колорит у односу на општије тематске захвате у песмама званичног језичког израза.

Вратимо се опет песми „Нула“, сада с њеног почетка: „Дошло време нула

нулу бута / по пут идеш пут ти се из-
мъца“. Ако песме из врањског миљеа с
онамошњим ансамблом ликова неретко
буду сведене на ефектне менталитетске
цртице, у језички стандардном делу
Цериног лирског опуса тежиште је на
ономе све помирилијем лирском поје-
динству са својим борбеним тежњама
и клонућима под припадајућим егзи-
стенцијалним теретима. Десетерац је
код Цере често упослен не само због
наслеђене акционе природе, него и
стога што се рачуна на пародијски
потенцијал модерне употребе овога
метра. Једноставно речено, непожељни
вишак песничког патоса, чијем је при-
тиску понекад тешко одолети, прожет
је иронијским одмаком којим се ус-
поставља уверљивија лирска интонација.
Слика ништавила, нуле, преовладава
и на више места у поезији Цере Ми-
хаиловића, у тренуцима посустанка.
Обнавља се ова слика и у десетерачкој
песми „Оно ништа“, где се „ништа“
показује у низу варијација и различних

објава присутног небића: „оно ништа
што те вазда прати / ниоткуда у сан
што долази“. То *нишџа* заповеда не-
престано борење, чије је поприште
унутарњи простор песничког поје-
динства, опседнути „кућерак“ његовог
бића: „ни на чему не остаје ништа / ни
од кога нико не узима / ни човека нити
одредишта / клима ти се и што се не
клима“. Борба са *ничим*, са тим неух-
ватљивим душманином, излаже се у
реским тактовима нашег епског метра,
ово Церино *нишџа* је исход, сума укуп-
не искуствене битке и прегнућа. Ва-
рирање истог мотива, поред извесног
кодног шума, препознајемо и у дија-
лекатској песми „Тој“: „тој што нема
неће га ни има / тој што има боље да
га нема / и кд неће тој му главу кли-
ма / сам од себе оће да се снема“, као и
у осмерачкој краткој песми „Сништа“,
у којој, са општег смисаоног плана,
мотив ништавила и ништавности скли-
зне у друштвени простор: „нешто ће
си бидне ништа / ситнога ће крупан

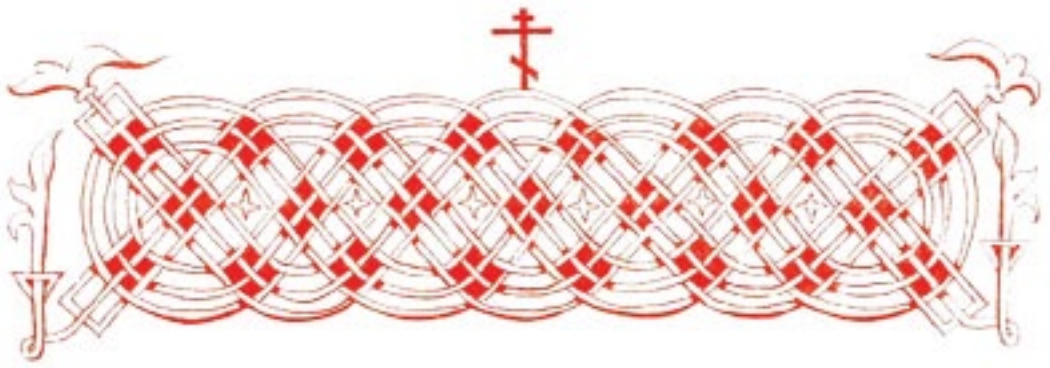
смаже“. Још изразитије песник поен-тира речју „ништа“ исповедну песму „Оно овде“ која почиње овако: „да се могло овде а да се не мора / никуд не би Јустин никуд не би Бора“. Између неизвесности одласка и мучеништва останка често осетљивим духовима преостаје могућност избора без правог избора. Тако и овај песник, смело привизивајући духовне претходнике, разлаже и своју тескобну позицију у реалном простору из кога је потекао и привредно му довољно књижевних тековина за убудуће: „куда год да кренеш стиже те и мрви / шум сопствене вене кап нечисте крви // по том светом знаку овог пепелишта / знаћеш да си човек кад ту ниси ништа.“

Увођење дијалекта у савремену поезију није тек посезање за колоритом који изазива најпре хуморне ефекте, или начин да се препокрије субверзивни исказ. У сржи је то побуна аутентичности, потиснуте у главном току наше новије културе на штету староштокаваца. Песма „Кућа“, у два десетерачка катрена, тече у хуморном тону, а завршава се архетипски прозраном сликом: „Неје кућа док не шушне метла.“ Кућа је човеково биће, које се редовно прочишћава од нечистоте живота. Михаиловић делује онајбољи при сажимању грађе, кристално прозрочне: „по сокаци иде нека вика / трчи народ а пред народ слика.“ Или: „четници тепаше / више партизани / од бугари нико жив да те одбрани [...] тепав и данске / више него лани / тепа кој те стигне / а нико не рани.“ Ове дијалекатске песме неретко изазивају осмех одушка, али не само осмех. Тако је антрополошки мрачна поента песме посвећене изгнанику из Суве Реке, добеглом у Врање зарад спаса: „од душмана мож се и понашаш / од својега крвник ти не гине“. Михаиловић је песник сатиричких и карневалских импулса, осврће се на менталитет

моћника, завидљиваца и ситнодушних, са којима дели простор рођења и живљења. Издваја се из миљеа који беспштедно прозива, посеже за славним историјским примерима. Али песник прибегава и „ауторецензијама“, јер ништа не бива и без наше кривице, без личне „детиње работе“: „од све ће побегнеш / душа к’д зазебе / од једно не можеш / од самога себе.“

Крупна питања песник поставља обавијена мекотом свога родног наречја: „Има ли те нема ли те Боже / народ ће се још помалко снема / скупа клетва, још поскупе коже / уста зевнев а останев нема.“ На почетку трећег дела песме „Кључне тачке“ читамо стихове: „да нема живота и да нема смрти / где би човек душу где тело да сврти.“ Човек песнички станује на земљи, темељна је реченица којом се оправдава разлог певања и мишљења. Код Михаиловића глагол *свршети* прешао је у кованицу „Свртка“, у нову реч која значи уточиште, прибежиште. „Свртка у Несврту“ усложњава тај однос између појединства и простора, чини га парадоксално могућним. Несврт асоцијативно означава удес несмирености и трагања за миром. Песник се не сврти у свом Несврту, живи у своме Неместу: „у тьмнину на кога се кима / душа слатка још под груди мртка / губи ли се оној што се има / тражи ли се у Несврту свртка.“ Мирослав Цера Михаиловић вратио је давно одбачени полугласник у савремену поезију, иако то није његов једини допринос. Полугласник није глас, него више звучи као шкргут. *Тьмнина*. А шкргут је знак неизрецивог и болног, одакле лирика почиње свој замах да би постала и глас личне побуне и борбе непрестане и безизгледне.

Др Драган Хамовић

МОЛИТВА

Пред иконом седим,
док кандило гори,
у мојој се души,
воде разговори.

Јоакиме драги,
и ти Ано мила,
хвала што си свету
кћерку подарила.

Та Марија Дјева,
у срцу ми блиста,
Пречиста нам она,
подарила Христа.

Сину светлост свету
у једноме дану,
крстио га Претеча,
на реци Јордану.

Волео је народ
храбрио све људе,
Саветовао како,
боље да им буде.

Али људска злоба,
немаде ни краја,
не хтедоше с Христом,
поћи путем раја.

Оптужише Христа,
због духовне лепоте,
опљуван и тучен
на леђима с крстом
стиже до Голготе.

На злобљивом лицу,
осмех им је мио,
ал Христос је смрћу
смрт победио.

Радован Филиповић

ОСНОВНА ШКОЛА „ДИМИТРИЈЕ ТУЦОВИЋ“ ЧАЈЕТИНА

Основна школа у Чајетини почела је са радом 1887. године. Школа је у почетку била смештена у бившој општинској судници. Те године је школа имала 45 ученика свих разреда и једног учитеља. Први учитељ се звао Мијаило С. Јанковић.

Услови у тадашњој школи су били веома лоши. Наиме школа је добила привремену дозволу за рад до изградње нове школе. Нова школска зграда требала је да се изгради за две године. Међутим, изградња нове школске зграде је због лоше финансијске ситуације стално одлагана.

Тек 1910. године изграђена је нова зграда школе. Имала је три учионице, канцеларију за учитеље, просторију за послужитеља и стан за учитеља. У тој се згради данас налази Народна библиотека „Љубиша Ђенић“.

Током ратова чајетинска школа је радила са мањим прекидима. Међутим, за време ратова школа је претрпела оштећења, тако да после Другог светског рата школа није имала намештај и учила.

Након Другог светског рата почиње период обнављања школе. Године 1945. почињу реформе школства у Србији. По тим реформама постоје два нивоа образовања: ниже четворогодишње основно образовање и више образовање - трогодишња гимназија. Због тога је у Чајетини 1946. године отворена трогодишња државна прогимназија. У пролеће 1948. године завршена је изградња нове зграде ниже гимназије. Ту су биле смештене и основна школа и нижа гимназија. У тој се згради и данас налази Основна школа „Димитрије Туцовић“. Наставком реформи

долази до спајања основне школе и ниже гимназије у јединствену осмогодишњу школу. Септембра 1953. и у Чајетини почиње са радом осмогодишња основна школа.

Од 1956. године школа носи име народног хероја Сава Јовановића Сирогојна. Међутим, 1974. мења се име школе у Основна школа „Димитрије Туцовић“ Чајетина. То име школа носи и данас. Дан рођења Димитрија Туцовића, 13. мај, слави се као Дан школе. Поред Чајетине школа има и две подручне школе које се налазе на Златибору и у селу Јабланици.

Школа сваке године обележава значајне датуме и у то име реализујемо јавне часове. Сваке године обележавамо Дан словенске писмености, школску славу Светог Саву, Дан сећања на све жртве Другог светског рата, Дан књиге, Први светски рат.

Традиционална је и екскурзија која се организује у оквиру историјске секције и верске наставе у склопу које се обилазе наши значајни историјски и верски споменици.

Школа је веома успешна и на републичким такмичењима, па сваке године имамо велики број награђених.

Верску наставу на Златибору и у Јабланици похађа 15 група (2 у Јабланици), а у матичној школи у Чајетини Верска настава у школи се реализује у 16 група, које чине ученици од 1. до 8. разреда. Велики одзив деце је плод дугогодишњег посвећеног рада свих вероучитеља, наших претходника, који су били део овог колектива. На тако чврстим и стабилним темељима и ми се трудимо да допринесемо унапређењу часова Православног катихизиса. Кроз духовне поуке, приче, песме, цртање, креативност и разноврсне садржаје деца постављају озбиљна питања која их интересују. Све то доприноси дечијем бољем учењу и развоју.

Посете храмовима и учествовање у богослужењу сматрамо за најзначајнији начин извођења Верске наставе. Поред светиња нашег краја, у протеклој години смо за преко 200 ученика наше школе организовали путовање у Манастире Ђурђеви Ступови и Сопотани, уз поклоњење Петровој цркви у Расу.

Вероучитељи: Данило Жупић и
Ненад Срећковић

СМИСАО ЖИВОТА

Еатима бих седала у својој соби, у своја четири зида, сама и размишљала. Шта је смисао живота? Или можда, мало боље речено, шта је смисао мог живота?

И са ким би се данас и могло причати, саветовати о животу, о школовању, о вери, о Христу, о бесмртности? У свету људи који носе маске на лицу и крију своје право лице. Мислим да ће ме увек занимати тема који је заправо смисао свега? За сваког од нас је то нешто различито, претпостављам. Већина размишља да је то новац, тј. много новца у данашње време може купити много тога. Истина је, новцем можемо купити гардеробу, кућу, ауто, можемо пропутovati светом и упознати га боље и све то нас може учинити срећнима. То може бити смисао живота многих људи. Али знам и то да ће се увек издвојити мањина нас и рећи: „Не, новац ипак не може купити све у животу“. Не може купити здравље, иако може лек, не може купити срећу, не мислим на ону срећу када купимо аутомобил о коме смо сањали него на ону срећу која долази из нас самих. Не може купити радост, најискренији смех и осмех, породицу или мир, душевни мир који нам је свима потребан.

Једном сам изнела своје мишљење на ову тему и рекла да је за мене смисао живота да у будућности будем здрава, да поред себе имам здраву породицу и да постоји породична љубав. Обзиром на то да не идем у средњу школу која је била мој сан, желим да радим посао који волим или који ћу волети,

ако се у међувремену одлучим за нешто друго. И да на крају крајева будем финансијски ситуирана тј. да будем независна од других у том смислу и да живим нормалан живот, зато што нисам научена да живим богаташким животом. Оно што желим да кажем је то да је леп осећај имати велику и лепу кућу, путовати светом, али то није оно што треба да нам буде најбитније у животу. Мој став који сам изнела пре око годину дана мало се променио.

На листу мојих ставова о томе шта је за мене смисао живота, на прво место бих додала једну реченицу коју стварно и искрено желим да живим, а она гласи „бити близу Богу“. Он је створио све пре нас, а створиће и много тога после нас. Ја верујем у Њега и верујем Њему. Када

ништа није у реду, знам да је баш тако требало да буде и да ће све пре или касније бити у реду. Свако од нас пролази кроз другачија искушења и другачије размишља о појединим стварима. Предређени смо тако да се родимо, живимо и умремо, да пролазимо кроз свакакве ситуације у животу, али, у једно сам сигурна, а то је да ће свако од нас једном пронаћи своју истинску срећу и свој прави смисао живота.

Ово су моји ставови и моје размишљање на ову тему. Свако има право на своје мишљење, а сада ме задивљава шта је за вас смисао живота?

Ана Јевтић III,
Економско-трговачка школа
„Књаз Милош“ – Горњи Милановац

КО САМ ЈА?

Ко сам ја? Јесам ли ја ум? Јесам ли ја тело које садржи ум? Јесам ли ја потомак ванземаљске расе која је давно крочила на земљу? Јесам ли створен од Бога? Најважније питање које човек може себи да постави јесте: „Ко сам ја?“

Многи филозофи су покушали да одгонетну питање и загонетку људске егзистенције, да би нам приближили комплексност и релевантност истог питања. Рећи ћу то овако, људима је тешко да виде ко смо и ко нисмо. Послужићу се цитатом: „Покушати да дефинишеш себе, исто је као да покушаш да угризеш сопствене зубе.“ Људи су много више фасцинирани универзумом око нас него што и сами мисле. Одвојеност између нас и спољашњег света који наш ум опажа је у ствари илузија. То нас доводи до питања: „Шта је ова илузија“, и ако ја живим у илузији, онда: Ко сам ја заправо?

Када ум види свет, то подразумева извесну одвојеност од: света, неба, саобраћаја, других људи на улици. Све што видимо је изван нас. Али све што се дешава ван нас, се у ствари догађа у нашим умовима. Без ума нема боја, нема мириса, нема звукова, нема емоција, нема додир (али ово не значи да је цео универзум у нашој лобањи). Видимо везу између нашег ума и света. Не могу да постоје један без другог.

Склони ум, нема света. Ово такође значи да без ичега за визију универзума, универзум постаје безначајан. Замислимо да не постоји било шта што поседује свест. Универзум не би постојао, једноставно зато што нема шта да га примети. Не постоји ништа што би знало да ли нешто постоји, и ако би неко приговорио овој идеји, онда би то значило да постоји нешто, нешто што би имало ту идеју и нешто против ње.

„Кроз наше очи, универзум сагледава себе, кроз наше уши, универзум слуша своје хармоније. Ми смо сведоци кроз које универзум постаје свестан своје славе, своје величанствености.“ Alan Watts

Мит о Тезеју

КО? Особа која си сада, пре 5 година, или за 50 година?

САМ? Ове недеље? Данас, овог тренутка, овог сата?

ЈА? Твоје физичко тело, ум и осећања, твоја дела или недеља?

На ова питања покушаћемо да одговоримо једним митом. Тезеј, краљ Атине, сам је убио минотаура из лавиринта на Криту. У част његовом подвигу, Атињани су 1000 година чували брод са његове експедиције у лу-

ци. Кад год би се део брода оштетио или излизао, заменили би га новим, идентичним делом истог материјала. Све док сви оригинални делови нису нестали. Питање је, како се сваки део нечега може заменити, али да то и даље остане иста ствар? Рецимо да су постојала два брода, један којим је Тезеј допловио до луке, и други, који су Атињани чували 1000 година. Да ли је први брод исти као и други?

Неки кажу да је 1000 година постојао само један брод, и пошто су делови мењани постепено, никада није престао да буде легендарни брод из мита. Иако немају апсолутно никакве заједничке делове, бродови су идентични, тако да, да, јесу исти. Међутим, неко ће рећи да Тезеј никада није ни крочио на други брод, а баш то чини тај брод посебним. Бродови у овом случају јесу физички исти, али нису квалитативно исти. Тако да, не, нису исти. Али, шта ако је неко сакупио све де-

лове оригиналног брода који су били мењани, и поново саградио цео легендарни брод. У том случају постоје два брода, један у луци у Атини, и један на неком другом месту. Оба брода се могу назвати Тезејевим бродом, али само је један прави. Па који? И боље питање, какве ово везе има са нама. Баш као Тезејев брод, ми смо колекција делова нашег тела, ума, емоција, и све се стално мења, али и даље, невероватно, ти остајеш исти, ти.

Лука Пауновић ШЗ,
Економско-трговачка школа
„Књаз Милош“, Горњи Милановац

КО СУ СВЕТИТЕЉИ?

Светитељи су они који се моле Богу.
Светитељи су најсличнији Богу. Они су најпобожнији.
То су људи који иду у Цркву да се моле Богу.
Светитељи су људи који су се замонашили и много се молили Богу.
То су добри људи који су добри као Бог.
Постали су светитељи зато што су се крстили и молили Богу.
То је Свети Јован.
То су људи који верују у Бога и који носе ореол.
То су Христос и Богородица.
Светитељи свете људе и воду и крсте децу.
То су они који се моле Богу и који су добри.
То су људи којима Бог даје моћ.
То су људи који се често причешћују и моле се Богу.
То су: Исус Христос, Света Марија, Света Петка, Свети Сава.
Свети Сава је био Учитељ. А Исус Христос је створио свет.
Светитељи су они који су свети.
Светитељи су људи који могу да ураде све што обични људи не могу.
Светитељи су људи који се увек крсте.
Светитељи су Христови војници.
Светитељи су Божија подршка.

Ученици 2. разреда
ОШ „Свети Сава“, Бајина Башта

Ивана Милановић, 3.р. ИО Перушац

СЕЋАЊЕ НЕ СМЕ ДА СТАНЕ

Поводом трећег издања књиге: „Свети Српски новомученици и исповедници XX века”
приређивач Зорица Ковачев, Београд, 2023.

Идентитет једног народа између осталог огледа се у заједничким проживљеним сећањима. Та заједничка сећања односе се како на успехе, победе, постигнућа, тако и на тешке тренутке кроз које је заједница прошла током свог трајања. Заједничка сећања зато чине један од основних елемената идентитета поред историјске територије, заједничке масовне културе, заједничких законских права и дужности и заједничке економије са територијалном мобилношћу, а по елементима идентитета које је предложио Ентони Смит.

Жарко Видовић каже да смо народ чију историју обележавају логори, док Мило Ломпар говори о чињеници преживљеног геноцида у двадесетом веку као специфичном елементу српског идентитета. То заједничко искуство проживљено по логорима сврстало би се, као посебна поткатегија, у Смитова заједничка сећања и митове. Чињеница да преживљени геноцид и логори чине засебну поткатегију заједничког сећања српског народа као једног од основних елемената идентитета, говори о размерама страдања, али и мржњи коју један народ може да има према другом народу и његовој тежњи да се тај други народ у потпу-

ности уништи. Разлози за то су изгледа једноставни: припадање том другом, српском народу и Православној вери.

Да би се идентитет одржао, сећање мора бити живо. Разговор о идентитету је разговор о колективном сећању, каже Ђуро Бодрожић. Сећањем учимо важне лекције али још важније, сећањем одајемо почаст херојима-мученицима наше прошлости као узорима за будућност. Херојско-мученичко страдавање за веру и нацију уобличава давно дати Лазарев завет као залог за будућност. Лазарево опредељење прати свако касније страдање оправдавајући жртву: за Царство Небеско.

Књига „Сећање не сме да стане – Свети Српски новомученици и исповедници XX века” опомиње речима да не смемо да заборавимо. Опростити - да, али заборавити - не. Немамо право на заборав, иако смо му склони. Научимо лекцију и одајмо почаст. Сетимо се да како што је Авељ пострадао од свог рођеног брата, да исто тако српски новомученици не страдају од туђина, већ од сопствене браће по пореклу и вери. Каин је, у овом случају, увек брат, било по словенском пореклу (Хрвати, босански муслимани, Бугари), било по православној вери (Бугари), било по крви (Срби). Сетимо се да

Срби не страдају као Авељ само од руке рођеног брата, већ и од друге, условно речено браће по хришћанској вери, католика (Немци, Мађари), али увек христолико, као јагањци.

И баш због тога када ујутру отворимо „Охридски пролог” Светог Владике Николаја Велимировића, прослављајући Свете које тога дана помињемо, отворимо и ову књигу, као својеврсни додатак „Охридском прологу” и заједно са другим Светима прославимо Свете Српске новомученике и исповеднике. Прославимо Светог свештеномученика Платона Бањалучког, Светог мученика Вукашина, Преподобног Јакова Туманског, Свете мученике пивске, житомислићке, зворничко-гузланске,

пребиловачке, Сурдуличке, Дабробосанске и Милешевске, Ливањске, Јасеновачке. Позивајући их да се за нас моле Богу, сетимо се и упамтимо да као што је Христовом Васкрсењу претходило страдање, распеће и смрт, тако страдање и смрт у логорима, јамама, од ножа и маља, представља предуслов за васкрсење српског народа. Васкрсења нема без смрти, без страдања и подвига.

Ми на земљи, род ваш кличемо вам у глас: Мученици нови, молите се за нас!

Никола Динић

ЛЕТОПИС БОГОСЛУЖЕЊА АРХИЕПИСКОПА И МИТРОПОЛИТА ЖИЧКОГ ГОСПОДИНА Г. ДР ЈУСТИНА

ОД 20. МАЈА/2. ЈУНА
ДО 15/28. АВГУСТА 2024. ГОДИНЕ

20. мај/2. јун (Недеља пета – Самарјанке; Свети мученик Талалеј; Преподобни Стефан Пиперски)

Архиепископ и Митрополит жички Господин Јустин служио је Свету Архијерејску Литургију у Храму Успења Пресвете Богородице у Мојсињу код Чачка.

21. мај/3. јун (Свети цар Константин и царица Јелена; Преподобна Јелена Дечанска)

Поводом храмовне славе, Његово Високопреосвештенство Г. Јустин служио је Свету Архијерејску Литургију у Цркви Светог цара Константина и царице Јелене у Ивањици. Слава је увеличано рукоположењем дипломираног мастер теолога Милана Селенића из Котраже у свештени чин ђакона.

27. мај/9. јун (Недеља шеста – Слепога; Свети свештеномученик Теропонт; Преподобни Јован Руски)

У Светосавском храму у Краљеву

служена је Света Архијерејска Литургија којом је началствовао Предстојатељ жичког трона Архиепископ и Митрополит Г. Јустин.

31. мај/13. јун (Вазнесење Господње – Спасовдан; Свети апостол Јерма и мученик Ермије)

На празник Вазнесења Господа Исуса Христа литургијски је прослављена слава Вазнесењског храма у Чачку. Евхаристијским сабрањем је началствовао Архипастир жички Господин Јустин.

1/14. јун (Свети мученик Јустин Философ; Преподобни Јустин Ђелијски)

У навечерје празника Светог мученика Јустина Философа и Преподобног Јустина Ђелијског, у Светосавском храму у Краљеву служена је велика вечерња служба поводом празника и у част имендана Архиепископа и Митрополита жичког Г. Јустина. Тим поводом Високопреосвећени је служио Свету Архијерејску Литургију у Саборном храму Светог Саве у

Краљеву, уз саслужење и присуство великог броја свештенмонаштва и свештенства, као и монаштва и верног народа.

3/16. јун (Недеља седма – Светих Отаца; Свети мученик Лукилијан и други с њим)

Његово Високопреосвештенство Г. Јустин служио је Свету Архијерејску Литургију у Храму Светог пророка Илије у Книћу.

7/20. јун (Свети свештенотомученик Теодот Анкирски)

У Манастиру Високи Дечани торжественим литургијским сабрањем обележено је двадесет година архијерејске службе Његовог Високопреосвештенства Архиепископа и Митрополита рашко-призренског Г. Теодосија. Светом Архијерејском Литургијом началствовао је Његово Високопреосвештенство Митрополит жички Г. Јустин.

9/22. јун (Свети Кирило, Архиепископ александријски – Задушнице)

У Манастиру Вујну Високопреосвешћени Архијереј жички Г. Јустин служио је Свету Архијерејску Литургију, уз саслужење игумана вујанске обитељи архимандрита Саве (Илића). У наставку је служен парастос на манастирском гробљу.

10/23. јун (Силазак Светог Духа на апостоле - Педесетница; Свети свештенотомученик Тимотеј, Епископ бруски)

Храм Свете Тројице у Краљеву прославио је своју славу – Силазак Светог Духа на Апостоле. Светом Архијерејском Литургијом началствовао је Његово Високопреосвешћенство Архиепископ и Митрополит жички Господин Јустин. У свештеничин ђакон Високопреосвешћени је рукоположио дипломираног теолога Милутина Лекића из Врњачке Бање.

11/24. јун (Духовски понедељак; Свети апостоли Вартоломеј и Варнава)

Архиепископ и Митрополит жички је други дан Педесетнице служио Свету Архијерејску Литургију у Храму Свете Тројице у Горњем Милановцу.

12/25. јун (Духовски уторак; Преподобни; Преподобни Онуфрије Велики; Преподобни Петар Атонски)

Високопреосвећени је начествовао евхаристијским сабрањем у Храму Светог Саве у Краљеву. Ђакон Марка Прокића из Врњачке Бање Митрополит је рукоположио у чин презвитера.

13/26. јун (Света мученица Акилина; Свети Трифилије, Епископ Кипарски)

Његово Високопреосвештенство Архиепископ и Митрополит жички Г. Јустин је саслуживао Његовој Светости Патријарху српском Г. Порфирију са браћом Архијерејима у Храму Свете Петке у Пожаревцу, поводом три-

десет година архијерејске службе Његовог Високопреосвештенства Митрополита браничевског г. Игнатија

15/28. јун (Свети пророк Амос; Свети мученик Кнез Лазар и сви Свети мученици српски - Видовдан)

Високопреосвећени Митрополит Јустин је служио Свету Архијерејску Литургију у Цркви Светог кнеза Лазара у Матарушкој Бањи поводом славе овога храма. У наставку је уследило резање славскога колача.

17/30. јун (Недеља прва по Духовима – Свих Светих; Свети мученици Мануил, Савел и Исмаил)

Црква Покрова Пресвете Богородице у Белановици удостојена је велике духовне радости доласком Његовог Високопреосвештенства Архиепископа и Митрополита жичког Г. Јустина, који је служио Свету Архијерејску Литургију. Радост литургијског приноса употпунило је одликовање дугогодишњег пароха белановичког презвитера Слободана Алексића правом ношења напрсног крста.

21. јун/4. јул (Свети мученик Јулијан Тарсијски; Преподобна Анастасија Српска)

Празновање Преподобне мати Анастасије, мајке првог Архиепископа Српског Светог Саве, улепшано је Светом Архиепископском Литургијом у Манастиру Студеници, коју је служио Његово Високопреосвештенство Архиепископ и Митрополит жички Г. Јустин. По завршетку заамвоне молитве, пререзан је колач, а Владика Јустин је честитао празник и манастирску славу игуману Тихону новоизабраном и нареченеом Епископу моравичком.

24. јун /7. јул (Рођење Светог Јована Претече – Ивањдан; Свети Никита, Епископ Ремезијански)

Митрополит Јустин је служио у Манастиру Јовању Свету Архиепископску Литургију поводом храмовне славе. Након пререзаног славског колача, уследила је трпеза љубави.

29. јун/12. јул (Свети апостоли Петар и Павле - Петровдан)

Његово Високопреосвештенство

Архиепископ и Митрополит жички Господин Јустин служио је Свету Архиепископску Литургију у Храму Светих апостола Петра и Павла у Витковцу. Након Свете Литургије, Митрополит Јустин је освештао славски колач и жито, благосиљајући све присутне освећеном водицом.

1/14. јул (Недеља трећа по Духовима; Свети мученици и бесребреници Козма и Дамјан)

Митрополит жички Господин Јустин началствовао је евхаристијским сабрањем у Саборном храму Светог Саве у Краљеву. На Светој Литургији Митрополит Јустин је рукоположио вероучитеља Димитрија Радмилца из Краљева у чин ђакона.

12/25. јул (Свети мученици Прокло и Иларије; Икона Пресвете Богородице Тројеручице)

Литургијска заједница Светосавског храма у Краљеву удостојена је да свештеним евхаристијским Приносом предстоји Митрополит жички Г. Јустин.

13/26. јул (Сабор Светог архангела Гавила)

Поводом манастирске славе вујанске обитељи, Свету Архијерејску Литургију у Манастиру Вујну служио је Архиепископ и Митрополит жички Господин Јустин. Радост прослављања увећана је рукоположењем у чин јерођакона монаха Авакума (Проковића), сабрата ове Свете обитељи.

15/28. јул (Недеља пета по Духовима; Свети мученици Кирик и Јулита, Свети Владимир Кијевски; Свети мученик Величко-горњеполимски)

У 5. недељу по Педесетници, када Света Црква прославља Оце шест Васељенских Сабора, Његово Високопреосвештенство Митрополит жички Господин Јустин служио је Свету Архијерејску Литургију у Саборном храму Светог Саве у Краљеву. Митрополит Јустин је вероучитеља Милоша Јелића из Чачка рукоположио у свештени чин ђакона.

17/30. јул (Света великомученица Марина – Огњена Марија)

Његово Високопреосвештенство Митрополит жички Господин Јустин началствовао је литургијским сабрањем у Храму Свете великомученице Марине у Атеници. Након замвоне молитве Предстојатељ жички Господин Јустин је са свештенством осветио и преломио славски колач.

20. јул/2. август (Свети пророк Илија – Илиндан; Свети Илија Грузијски)

На празник Светог пророка Илије, Митрополит жички Господин Јустин служио је Свету Архијерејску Литургију у Катедралном храму Светог Саве у Краљеву. У току Литургије Високопреосвећени Митрополит Јустин је рукоположио гучког ђакона Милана Босића у чин презвитера.

22. јул/4. август (Недеља шеста по Духовима; Света Марија Магдалина – Блага Марија)

У шесту недељу по Духовима, када наша Црква прославља Свету Марију Магдалину, верни народ сабрао се око свог пастира Архиепископа и Митрополита жичког Господина Јустина који је служио Свету Архиепископску Литургију у Манастиру Вољавчи.

24. јул/6. август (Света великомученица Христина; Преподобни Поликарп Печерски; Свети мученици Пребиловачки и Доњохерцеговачки)

Поводом имендана монахиње Христине, Његово Високопреосвештенство Митрополит жички Г. Јустин служио је Свету Архиепископску Литургију у Храму Светог архангела Михаила у Петропољу, који је литургијским Приносом уведен у богослужбену употребу. У наставку је уследило резање славскога колача монахињи Христини, која је у захвалност својој заштитници, а на укрељење свима присутнима зготовила трпезу љубави.

29. јул/11. август (Недеља седма по Духовима; Свети мученик Калиник; Света мученица Серафима)

Његово Високопреосвештенство Архиепископ и митрополит жички Г. Јустин служио је Свету Архиепископску Литургију у Катрзи, у Храму Светог архангела Гаврила. Митрополит је протонамесника Владимира Вулету произвео у чин протојереја. У наставку је уследило рукоположење вероучитеља Николе Стевановића из Љутовнице у свештени чин ђакона.

2/15. август (Пренос моштију Светог првомученика и архиђакона Стефана)

Архипастир жички Г. Јустин служио је Свету Архиепископску Литургију у Спасовом храму у Манастиру Жичи, где је параклис посвећен првом мученику Христовом Светом архиђакону Стефану.

5/18. август (Недеља једанаеста по Духовима; Свети свештеномученик Евсигније – Претпразништво Преображења)

Претпразништво Преображења Господњег, прослављено је ехаристијским Приносом у Храму Успења Пресвете Богородице у Чачку којим је предстојао Његово Високопреосвештенство Архиепископ и Митрополит жички Господин Јустин. Радости сабрања допринело је рукоположење ужичког ђакона Бојана Мијаиловића у презвитерски чин.

6/19. август (Преобржење Господње)

На обронцима планине Голије поводом славе Храма Преображења Господњег под сводовима Манастира Придворице Митрополит жички Господин Јустин служио је Свету Архиепископску Литургију. У наставку је уследило рукоположење вероучитеља Слободана Поледице из Ужица у свештени чин ђакона. Након читања заамвоне молитве Митрополит је пререзао славски колач.

12/25. август (Недеља девета по Духовима; Свети мученици Фотије, Анита и други с њима)

Његово Високопреосвештенство Архиепископ и Митрополит жички Г. Јустин служио је Свету Архиепископску Литургију у Храму Светог Саве у Краљеву. Митрополит је дугогодишњег краљевачког вероучитеља Филипа Зеленовића рукоположио у чин ђакона.

15/28. август (Успеније Пресвете Богородице – Велика Госпојина)

Митрополит жички Г. Јустин је началствовао ехаристијским сабрањем у Манастиру Успењу поводом манастирске славе. Том приликом Архиепископски жичког трона пререзао је славски колач са настојатељицом ове Свете обитељи Рафаилом (Милосављевић).

Приредио:
Ђакон Стефан Симић

НОВА ИЗДАЊА ЕПАРХИЈЕ ЖИЧКЕ

